

SLOVENSKI NAROD

Iznaj vsak dan popolnane izvzema jedetje in praznike — inserati do 50 petič vrsta 3 Din 2 do 100 vrsta 3 Din 2.50 do 100 do 300 vrsta 3 Din 3. večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru inseratni tavek posebej — Slovenski Narod vsaka mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5 Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Pred odločitvijo balkanskih držav

Napovedi o predmetu beograjskih posvetovanj kažejo, da bo to zasedanje stalnega sveta Balkanske zveze dalekosežnega pomena za ves nadaljni razvoj položaja na Balkanu

Beograd, 1. febr. e. Predsedniki delegacij držav Balkanske zveze, ki se sestanejo jutri na redni letni konferenci v Beogradu, prispejo drevi ali jutri zjutraj v Beograd. Vodja grške delegacije je ministar predsednik in zunanji ministar Metaxas ter vodja turške delegacije zunanji ministar Saradzoglu prideta v Beograd drevi. Rumunska delegacija, ki jo vodi zunanji ministar Gafencu, bo prispela v Beograd jutri zjutraj. Rumunskega zunanjega ministra Gafencu bodo spremljali njegov pomočnik Aleksander Kreciu, šefa kabineta Pop in Popescu ter več širokovnjakov in zastopniki rumunskega tiska.

legacij vpisali v dvorno knjigo in izmenjali obiske. Konferenca bo začela dopoldne in popoldne ter bo predvidoma trajala tri dni, ker je dnevni red zelo obsežen in obsega vsa pereča mednarodna vprašanja s posebnim osirom na interese balkanskih držav. Ob zaključku konference bo objavljen službeni komuniké.

listov je Nemčija intervenirala v Moskvi in predlagala, naj svetje ne načno vprašanja Besarabije baš zdaj, da se ne bi Rumunija čutila do skrajnosti ogroženo, kar bi vplivalo na dobavo rumunskega petroleja Nemčiji. Potrebne količine bakra in kroma upa Nemčija dobiti iz Jugoslavije. Gospodarska prizadevanja Nemčije za sledujeta Francija in Anglija z vsobudnostjo kajti od uspeha teh prizadevanj Nemčije je več ali manj odvisno zalaganje nemške armade s potrebnimi sirovinami.

Berlin, 1. febr. e. Precejšnjo pozornost je zbudila v političnih krogih vest, da so večer obiskali turško poslanstvo nekatere višji uradniki nemškega zunanjega ministrstva. V dobro informiranih krogih se je izvedelo, da hoče Nemčija odstraniti nepetost, ki je v zadnjem času nastala med Nemčijo in Turčijo. Verjetno je, da bo Turčija že na balkanski konferenci v Beogradu zavzela tako stališče, da se bodo nesoglasja med turško in nemško vlado ublažila.

Otvoritvena seja konference bo jutri dopoldne ob 11. v zunanjem ministertvu. Pred tem se bodo voditelji tujih de-

Ze danes je prispelo v Beograd izredno veliko število domačih in tujih novinarjev. Zastopane so vse svetovne poročevalske agencije ter vsi vodilni svetovni listi. Izredno veliko število tujih novinarjev, med katerimi je zlasti mnogo Francozov, Angležev in Nemcev, pričča, koliko zanimanje vlada za beograjsko konferenco in kako velik pomen ji pripisujejo.

Glade na pristrčne odnoseje med Italijo

Interesi Italije

Balkan ne sme postati interesno področje Moskve

Beograd, 1. feb. p. »Politika« je danes objavila poročilo svojega rimskega dopisnika o stališču, ki ga zavzemajo vplivni politični krogi v Rimu glede na bližnje zasedanje stalnega sveta Balkanske zveze. Okoliščina, da se beograjske konference ne bo udeležil poseben italijanski diplomatski opazovalec, ni odločilna za pomen, ki ga Italija pripisuje konferenci. Povsem razumljivo je, da bo Italija z največjim zanimanjem spremljala potek konference v Beogradu, a dovolj bo, če bo zastopani po svojem pooblaščenem ministru v Beogradu. Poleg tega sta italijanska in jugoslovenska vlada v tako zelo pristrčnih stikih, da bo italijanska vlada spriti in povsem poučena o konferenci in njenih sklopih.

in Jugoslavijo ter na skupne napore za ohranitev miru v jugovzhodni Evropi, naglašajo omenjeni krogi, da Italija ne bo nikoli pristala na nobeno kombinacijo, v kateri bi se znašla v isti vrsti s Sovjetsko Rusijo. Italija je še pred kratkim jasno »poročila nemški vladi, da bi se zoperstavlja slehernemu vdoru Moskvi v Podunavje in na Balkan. Italijanska politika se opira na določene principe, o katerih se ne bo nikoli oddaljila. Italija je pripravljena braniti Madžarsko in Jugoslavijo pred vsakim izmenjenjem iz te smeri.

O čem bodo razpravljali v Beogradu

Ankara, 1. februarja. s. (Havas) V turških političnih krogih mislijo, da bo razen vprašanj, ki izhajajo iz statuta Balkanske zveze samega, v razpravi v Beogradu še nekako naslednja vprašanja:

1. Možnost razširjenja obveznosti za primer zunanje napada na eno izmed balkanskih držav.
2. Vprašanje začasnega pomirjenja spornih vprašanj, ki nastajajo na podlagi bolgarskih in madžarskih zahtev.
3. Nameni in cilji italijanske politike.
4. Eventualnost, da bi Italija intervenirala v kateri izmed balkanskih držav.
5. Možnost italijansko-nemškega sporazuma.

Turški politični krogi ne pričakujejo, da bi bile sedanje obveznosti balkanskega statuta razširjene. Mislijo tudi, da bo Italija še nadalje ohranila svojo protikomunistično politiko na Balkanu, na drugi strani pa smatrajo, da se ne bo deklarirala glede svojih načrtov za primer, da bi grozila Balkanu nevarnost s strani kakke druge države. Odprto je zlasti vprašanje, kaj bi storila Italija v primeru nemškega pritiska na Rumunijo s podporo nemške armade. V turških političnih krogih računajo tudi sicer zelo malo verjetno možnost, da bi se na konferenci v Beogradu katera izmed članic Balkanske zveze umaknila iz zveze. Vsekako bo konferenca v Beogradu načela mnogo resnih vprašanj.

„Italija se bori zaenkrat samo na gospodarski fronti“

Milan, 1. februarja. AA. (Stefani) »Popolo d'Italia« objavlja članek pod naslovom: Tudi mi smo v vojni. V njem pravi, da je Italija, čeprav se aktivno ne udeležuje vojne, tudi zainteresirana v velikodrami ki je preživlja svet. Italija ni pozabila na svoje zakonite pravice, ki jih v Versaillesu niso upoštevali in ki tudi niso bile priznane v 20 letih delovanja Društva narodov. Italija je globoko zainteresirana tako na razvoj kakor tudi na izidu spopada. Kakor vojna z orožjem ni edina vojna povzema Italija, čeprav ni daal vojne pobude vsako gospodarsko poudo in se kot takšna smatra, da je v vojni. Velika Britanija tudi sama ne pri-

kriva, da teži za tem, kako bi dosegla svoje cilje brez boja, ali pa v kolikor bi bilo to mogoče s čim manjšimi boji. Mi smo torej v vojni na gospodarskem bojišču — trdi »Popolo d'Italia« — in na tem bojišču Italija ne more izgubiti bitke, če hoče ohraniti svojo lastno neodvisnost in si zagotoviti lastno bodočnost. Zaradi tega mora italijanski narod vzdržati v boju na vseh odsekih velike bitke za avtoriteto prav tako kakor da bi bil na bojišču. V gospodarski vojni je Italija v celoti zaposlena, kakor bi bila tudi v drugi vojni, ki jo dozdaj pušča v stališču odušnega pričakovanja, kakor se bodo dogodki razvijali.

Bolgarija se ne bo priključila Balkanski zvezi, a bo z njo sodelovala

Sofija, 1. febr. AA. (Stefani) Predstavniku agencije Stefani je bilo na merodajnem mestu stališče Bolgarije v zvezi z beograjsko konferenco Balkanske zveze očitano takole: Bolgarija bo nadaljevala s svojo politiko miru ter se bo pri tem striktno držala nevtralnosti v sedanjem evropskem spopadu. Bolgarija ne odstopa od svojih nacionalnih zahtev, toda je navzile temu pripravljena sodelovati s svojimi sosedi. Bolgarija ne

namerava pristopiti k Balkanski zvezi, dokler države, ki ji pripadajo, ne sklenejo, da se na zadovoljiv način rešijo vsa sporna vprašanja med balkanskimi državami. Bolgarija smatra, da bi rešitev teh vprašanj mnogo pripomogla k ohranitvi miru in uveljavitvi na jugovzhodu Evrope. Bolgarija stremi za tem, da svoje mednarodne odnoseje čim bolj razvije z vsemi državami na osnovi popolne enakosti.

Amerika in Evropa

Kako si v Ameriki zamišljajo sodelovanje pri obnovitvi miru v Evropi

Washington, 1. febr. AA. (NDB). Pomočnik zunanje ministra je imel včeraj predavanje pred slušatelji univerze o vprašanju, kako naj Zedinjene države sodelujejo pri reševanju velikih problemov, ki bodo nastali po vojni. Dejal je, da se nameravajo udeležiti Zedinjene države dela za organizacijo miru po vojni, ki ga je treba zgraditi na zdravih osnovah. Ta namen Zedinjenih držav je do gotove mere egolističen vendar pa je treba upoštevati, da bi Zedinjene države zelo trpele, ako bi na ostalem svetu vladala zmračnjava. Praktično bi to sodelovanje bilo v tem, da bi Ze-

družene države pošiljale blago v Evropo na ta način, da bi se to blago plačalo po zneje. Tudi bi Zedinjene države pošiljale v Evropo obratne kapitale, da bi se gospodarsko življenje lahko ponovno začelo. Blago bi se prevažalo tako z ameriškimi kakor z evropskimi ladjami. Te ideje se mogoče zdijo komu sedaj fantastične, toda po nekaj letih bodo mnogo manj fantastične. Zedinjene države bodo lahko poslane del žlata, ki se je zbralo v Ameriki, ponovno v Evropo, da bi na ta način sodelovale pri obnovi mednarodnih valut.

Nenadna ostavka šefa belgijskega generalnega štaba generala Beergena

Bruselj, 1. februarja. AA. (DNE). Sredi je bila seja ministrskega sveta pod predsedništvom Pierlota. Po seji je bilo izdano uradno sporočilo, ki pravi da je vojni ministar obvestil vlado, da je šef generalnega štaba Deem Bergen zaprosil kralja, da ga razreši njegove dolžnosti in da ga dodeli poveljništvu kakke vojske edince. Vojni ministar general Denis je obvestil ministrski svet, da namerava predlagati kralju menovanje generala Mikleisa za šefa generalnega štaba. Ministrski svet je so-

glasno odobril ta predlog vojnega ministra. Ostavka načelnika glavnega generalnega štaba je dala »Agenciji Belgica« povod za objavo sledečega sporočila: Ostavka načelnika generalnega štaba je povzročila splošno presenečenje, ker ta ostavke ni bilo pričakovati. Dosedaj ni bilo izdano nobeno pojasnilo in se tudi ne pričakuje. Obveščeni krogi potrjujejo, da general Bergen ni dal ostavke na nek pritišek ter med njim in drugim merodajnim šanketji tudi ni bilo nobenih sporov.

Iz notranje politike

PRED ODLOČITVJO

Kakor nam javljajo iz Beograda, so pogajanja za obnovu radikalne stranke že tako daleč napredovala, da stoji tik pred odločitvijo. Po konferencah, ki so bile prejšnji teden pri sefu staroradikalne stranke, Aci Stanojeviću, je položaj glede združitve raznih radikalnih frakcij razčiščen. Na ponudbo predsednika JRZ Dragiše Cvetkovića naj bi se staroradikalna stranka pod vodstvom Ace Stanojevića in JRZ v sedanjem sestavu fuzionirali, je zavzel glavni odbor staroradikalov stališče, da je vsaka fuzija izključena. Glavni odbor radikalne stranke se je postavil na stališče, da se mora obnoviti nekdanja Narodno-radikalna stranka, čije delokrog bo obsegal vsa država. Vsi oni dosedanj pri padniki JRZ, ki se hočejo pridružiti radikalni stranki, se morajo kot posamezniki formalno vpisati pri pristojnih krajevnih organizacijah Narodne radikalne stranke. Glavni odbor staroradikalov je odločno proti temu, da bi JRZ kot celota pristopila v radikalno stranko in da bi, kakor je bilo to do sedaj v JRZ, skupina radikalov, pod vodstvom dr. Korosca ali skupina bosanskih muslimanov pod vodstvo dr. Kulenovića tvorili neko posebno grupo, na katere področje ostali del stranke nima nikakvega vpliva. Praktično se je postavilo vodstvo radikalov na stališče, da se morejo na primer sedanj pri padniki JRZ v Ljubljani kot posamezniki vpisati v krajevno organizacijo radikalne stranke pri g. dr. Niku Zupančiču ali pa pri tajniku bivšega bana dr. Puca g. Ražmu.

VENDARLE VOLITVE?

Polemika glede volitev se še vedno nadaljuje. Hrvti in tudi večina Srbov so odločno za to, da se čim prej razpiše volitve v Narodno skupščino, da se na ta način ugotovi razpoloženje naroda in sankcionira srbsko-hrvatski sporazum. Volitvam se najbolj upira JRZ, ki želi, da se najprej izvede preureditev države ter ustanove slovenska in srbska banovina ali kakor se bo to že imenovalo. Posebno slovenski del JRZ si prizadeva, da prepreči razpis volitev. Kakor pa zatrjujejo v zagrebških političnih krogih, Hrvti v tem pogledu ne mislijo popustiti in slej ko prej zahtevajo, da se parlamentarne volitve čim prej izvedejo, ker smatrajo, da je sedanja situacija vse preveč nejasna in da se prav še vedno ne vé, kdo zastopa Srbe in kdo Slovence. Dr. Maček vztraja na tem, da se izvedejo zares svobodne in tajne volitve, ki edino lahko dokumentirajo prave razpoloženje naroda. V Zagrebu so prepričani, da bo to stališče končno zmagnalo in da je meseca februarja pričakovati v tem pogledu dokončne odločitve.

PREPOVEDANI LETAKI

»Službene novine« so danes objavile razglas državnega tožilstva v Sarajevu o prepovedi razširjenja letakov, ki jih je izdal bivši poslanec Dobrosav Jevdjević in ki imajo naslov: 61. pismo kmečkim bratom. »Zbrali se bomo okrog krome in ne okrog JRZ.«

Nova direkcija za zunanjo trgovino

Beograd, 1. febr. e. Prihodnje dni bo podpisana in objavljena uredba o ustanovitvi direkcije za zunanjo trgovino. S tem bo prenehal delovati zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Nova direkcija bo imela štiri oddelke in svoje poslovne centre ter bo usmerjala in določala naš izvoz, tako da bo v skladu s sedanjim položajem v Evropi in da bodo zaščiteni domači interesi.

Črna gora v snegu

Cetinje, 1. febr. e. V vsej Črni gori močno sneži in sneg je onemogočil ves promet. Na cesti Cetinje-Kotor je promet onemogočen že od božiča. V Kotoru so ogromne količine blaga in živil, ki jih ne morejo prepeljati v Cetinje, kajti pot preko Budve je zelo draga in nevarna. Zato v Cetinju primanjkuje trgovskega blaga in živil.

Prometne težave v Angliji

London, 1. febr. s. (Reuter). Danes su se vremenske prilike toliko labilniale, da je bilo mogoče odstraniti nekatere prometne težave v Angliji. Prometne zveze Londonsa s predmestji in okolico so zopet normalne. Oblasti pa še nadalje opozarjajo prebivalstvo, naj stedi s premogom, ki bi ga se utegnlo primanjkovati.

Gospodarska vojna za balkanske sirovine

Balkan predstavlja glavno gospodarsko oporišče Nemčije

Paris, 1. febr. e. V zvezi z ugičenj o rezultatih na konferenci Balkanske zveze v Beogradu se francoski tisk obtrno bavi z vprašanjem, kakšne interese ima Nemčija prav za prav na Balkanu. V splošnem vida prepričanje, da je Nemčiji predvsem do sirovin, ki jih lahko dob iz balkanskih držav, kajti iz prekomorskih držav zaradi blokade sirovin na more več

dobivati. Nemški generalni štab pa se hoče založiti z vsem, kar potrebuje velika armada v ofenzivi. Ker dobava sirovin iz Rusije ne poteka tako, kakor so gospodarski in vojaški nemški krogi upali, se je Nemčija v tem pogledu obrnila na Balkan. Na gospodarski fronti se bilje zdaj boj in za Nemčijo je glavno gospodarsko bojišče Balkan. Po poročilih nekaterih švcarskih

Tretji mesec finske vojne

Bilanca za mesec januar — Finci so trdno odločeni nadaljevati obrambo do kraja

Helsinki, 1. feb. s. (Fintalg). Finsko vrhovno poveljstvo objavlja pregled vojaških operacij v drugem mesecu vojne, v januarju. Kakor znano, so se začele operacije v tem mesecu z veliko zmago nad 44. sovjetsko divizijo pri Raati. Zanimivo je, da je bilo pri tej zmagi poleg ogromne množice sovjetskega materiala zaplenjenega tudi izredno mnogo propagandnega materiala, ki ga je vozila sovjetska vojska s seboj, tako knjig, brošur in slik. Izgleda torej, da je imela ta divizija na svojem pohodu prav posebne naloge. Poročilo ugotavlja, da je po tej zmagi ozemlje pri Suomusalmiju očiščeno sovjetskih čet. Pri Pečengi na Daljnem severu so bili januarja vsi sovjetski napadi zadržani in so se morale sovjetske čete celo umakniti. Pri Saill so bili nekaj časa hudi boji, nakar so se morale sovjetske čete umakniti za približno 50 km. Sedaj so zaradi hudega mraza vse operacije v tem predelu v zastoju in je opaziti edino patrolno aktivnost. Pri Lieksi v centralni Finski ni bilo nobenih večjih operacij že od začetka decembra dalje, ko so bile sovjetske čete pograne nazaj na mejo. Udeležujejo se tu samo patrolne, večinoma na sovjetski strani meje. Pri Ajtojokiju so zlasti v smeri Aglajärvijske staine hudi boji. Vsi napadi sovjetske vojske pa so bili doslej odbiti. Najhujši boji so stalno na severovzhodu Ladoškega jezera, zlasti pri Lojmoli. Podpira jih močen topovski ogenj sovjetskega topništva. Vsi napadi pa so bili doslej odbiti. Na Karelski ozini je potekel januar razmeroma mirno. Sovjeti so podvzeli manjše napade samo ob reki Tajpale in pri Muolajärvijski. Glavno udeleževanje sovjetske vojske se je omejilo na ojačevanje čet in na graditve utrdb z bodočo zico. Na morju ni bilo posebnih dogodkov, topoljena je bila neka sovjetska podmornica, ki je zadel na finsko mino. V zraku je bila v januarju sovjetska aktivnost zelo velika. Sodelovalo je 400 do 500 sovjetskih letal, ki pa niso dosegla nobenih pomembnih rezultatov. Sestreljenih je bilo v januarju najmanj 136 sovjetskih letal, tako da so sovjeti od začetka vojne dalje izgubili že 287 letal. K temu je treba priložiti še večje število letal, ki so jih Finci uničili na raznih sovjetskih letališčih. Poročilo zaključuje: Finski narod je ob začetku tretjega meseca vojne bolj nego kdaj-

koli preje zedinjen v trdni volji, da vztraja v borbi do konca.

Nova sovjetska ofenziva pri Pečengi

Helsinki, 1. febr. s. (Reuter) Sovjetske čete so začele včeraj zjutraj z novo večjo ofenzivo, tokrat na severu pri Pečengi. Po skrbni topniški pripravi in bombnih napadih letalstva so sovjetske čete v večjem številu napadle finske postojanke pri Höyhenjärviu. Finci so se umaknili b disti prostovoljno, bodisi prisiljeno. V teku dneva pa se jim je potem posrečilo zopet osvojiti nekaj izgubljenih postojank. Vsekakor pa imajo Finci na tem odseku še vedno dobro utrjene postojanke, preko katerih sovjetske čete še niso prodrle.

Z bojišča pri Rasti v srednji Kareliji, kjer so včeraj pričeli Finci z ofenzivo, še ni novih poročil. V akciji je bilo doslej predvsem finsko topništvo.

Tri skupine po 9 sovjetskih bombnikov so včeraj napadle mesto Rovaniemi. Letala so vrgla na mesto okoli 150 bomb. Ena bomba je zadelo bolnišnico 12 oseb, je bilo pri teh letalskih napadih v Rovaniemiju ubitih 60 pa ranjenih.

Sovjetske izgube

Helsinki, 1. febr. s. Uradni pregled vojaških operacij, ki ga je izdalo vrhovno poveljstvo snodi po dveh mesecih vojne, pravi, da so Sovjeti doslej izgubili 250.000 mož na mrtvih, ranjenih in ujetnikih. Sestreljenih je bilo najmanj 270 sovjetskih letal. Finci so imeli le neznatne izgube, ki jih niso resno prizadele.

Finci bombardirali sovjetska oporišča na Estonskem

Stockholm, 1. febr. s. Finski letali potrjujejo, da so finska vojna letala bombardirala sovjetska oporišča na Estonskem. Po teh vesteh so vrgla okrog 30 bomb in povzročila veliko razdejanje. Po poročilih iz Tallinna je to bombardiranje izvršilo 8 finskih letal.

Finski je potrebna v pomoč dobro oborožena armada, sicer ne bo mogla vzdržati

Rim, 1. febr. s. Tukašnji listi objavljajo izjavo finskega maršala Mannerheima, ki je izjavil, da podpora v taki obliki, kakršno je Finska doslej dobivala, finskega naroda ne bo mogla rešiti. Finski je potrebna pomoč v obliki dobro opremljene vojske, kajti finska vojska je že izčrpana in ne bo mogla vzdržati navala novih svežih vojaških sil, ki jih sovjeti neprestano pošiljajo na finsko fronto.

Razprava o ameriškem posojilu Finci

Washington, 1. febr. s. (Havas). V zunanje političnem odboru senata je imel ravnatelj izvoznogovorne banke včeraj dveurni ekspoziciji o vprašanju posojila Finski. Poudarjal je, da to posojilo ne bi nasprotovale nevtralnosti Zedinjenih držav. Prevladuje vtis da se kljub temu mnogi senatorji glede svojega stalstva o tem vprašanju še niso odločili in se ni sgaruno, kakšen bo končni sklep. Predsednik Roosevelt je včeraj na konferenci tiska izjavil, da ameriška vlada glede predlaganega posojila Finski nima nitičesar odločiti in da spada to vprašanje v kompetenco

odborna za valutno kontrolo ki edini lahko izda dovoljenje za posojilo, če smatra, da nudi Finska zanj zadostne garancije.

Podpora Švice

Bern, 1. febr. s. Odbor za pomoč Finski je davi objavil komunikue, v katerem se kolektivno zahvaljuje za vse dosedanje prostovoljne prispevke. Odbor ugotavlja, da so poleg manjših pričetih prihajati tudi večji zneski za pomoč finskemu Rdečemu križu in prizadetemu civilnemu prebivalstvu. Doslej znašajo ti prispevki skupno že nad en milijon švicarskih frankov.

Finski poziv sportnikom vsega sveta

Helsinki, 1. febr. j. (Havas). Odbor za organizacijo 12. olimpijskih iger, ki bi se morale vršiti letos v Helsinkih, je izdal proglas na sportnike vsega sveta, v katerem jih poziva na pomoč Finski v njenem boju proti barbarškemu napadalcu. Od sportnikov vsega sveta je odvisno — pravi apel olimpijskega odbora — da ta poslanica ne bo zadnja, ki jo pošilja v svet.

Prvi večji spopadi na zapadni fronti

Nemci so z večjimi oddelki poskušali zavzeti važne francoske postojanke, kar pa jim ni uspelo

Pariz, 1. febr. j. (Havas). Komunikue generalnega štaba pravi, da na zapadnem bojišču včeraj ni bilo pomembnejših dogodkov. Navzlic poledici, ki jo je zakrivilo vreme z menjajočim se dežjem in snegom, so nemške patrolne čete podvzele nekaj akcij proti francoskim postojankam in sicer v večjem obsegu, kakor kdajkoli letos po novem letu. Nemške čete so z učinkovito podporo svojega topništva izvršile dva večja napada na kotlino med reko Saaro in gozdom Warndt. Ta kotlina je na severu in zapadu omejena od večjega števila gričev, ki so v nemški posesti. V kotlini je več raztresnih naselij ter posamično stojčih poselij, tako da so operacije patrol precej težavne. Nemške čete so si od srede oktobra dalje že ponovno prizadevale osvojiti si nekatero strateško važne točke na tem terenu, v prvi vrsti francoske najsprednejše pozicije, kar jim pa nikoli ni uspelo. Na streljanje nemškega topništva, ki je podpiralo napad nemške pehote, je odgovorilo francosko topništvo, ki je napadajoče nemške čete razpršilo in jih prisililo k umiku. Na frontnem odseku v Juri je trajal topniški dvoboj ves dan do mraka. Letalska aktivnost je bila skoraj enaka nitali. Neko nemško letalo je preletelo nekatero kraje v severni in vzhodni Franciji, nato pa se je preko belgijskega ozemlja vrnilo v Nemčijo.

lagi tega ukrepa mogoče zelo pospešiti gradnjo trgovinskih ladij. Anglija ima interes, da zagotovi svojo prekomorsko trgovino s tem, da čimbolj poveča število svojih ladij. Sedaj proučuje angleška admiraliteta načrte za čim hitrejšo in čim večjo gradnjo ladij. Mnogo ladjedelnic, ki že dalj časa niso obratovala, bo zopet obnovenih. Tudi v drugih delih angleškega imperija bodo izdani podobni ukrepi.

Nemško tajno orožje: Eksplozivna raketa z vžigalno tekočino

London, 1. febr. s. Po angleških vesteh iz Švice se tam mudi neki dr. Rudolf Werdner, ki je prej zavzemal visok položaj v nemškem zunanjem ministru. Svoj čas je bil tudi posredovalec med Ribbentropom in angleškimi pacifističnimi krogi. Po njegovih informacijah razpolagajo Nemci z nekim tajnim orožjem. To naj bi bila neka raketa z ogromnim eksplozivnim učinkom. Raketa naj bi se poglajala s posebnim strojem z velikansko brzino v ozračje in naj bi izpuščala tekočino, ki se ob dotiku s kakim predmetom bliskovito užge in povzroči požar.

Nevnost odtrganih min

London, 1. febr. j. (Reuter). V nekem mestu ob severovzhodni angleški obali je v pristanišču ponovno eksplozirala neka naplavljenca morskina mina. Mina je bila nemškega izvora in je povzročila dokaj škodo na okolišnih posojljih. Neka druga mina je bila ponoči blizu istega kraja vržena na kopno.

Preprečevanje druginje v Angliji

London, 1. febr. s. (Reuter). V spodnji zbornici je izjavil včeraj finančni minister sir John Simon, da stanje državnih blagajno intervencije za vzdrževanje sedanjih cen živilom približno 1 milijon funtov tedensko. Vodja opozicije Attlee je odobral poštiko vlade, ki preprečuje inflacijo in povišanje cen, zahteval pa je o predmetu podrobnejšo razpravo v parlamentu. Nekaj poslanec je naslovil na vlado vprašanje glede trditve dr. Göbbelsa, ki je v nekem svojem govoru nedavno dejal, da nameravajo zavzeti Nemčijo uničiti in razdeliti. Državni podtajnik za zunanje zadeve Butler je odgovoril, da je ta trditev zlobno izmišljena in namenjena pač samo za notranjo porabo v Nemčiji. Z današnjim dnem so oloocene cene za mleko v Angliji. V kratkem bo odrejeno racioniranje papirja.

Kontrola cen v Franciji

Pariz, 1. febr. s. Včeraj je bil objavljen dekret o cenah za časa vojne. Dekret določa, da se cene živilom in drugim življenjskim potrebščinam ne smejo spreminjati iz spekulativnih razlogov. Dekret določa tudi hude kazni za trgovce, ki bi ustvarili zaloge živil ter blago zadrževali, da bi ga lahko pozneje dražje prodajali.

Tudi Danska se oborožuje

Kodanj, 1. febr. s. (Reuter). Dansko vojno ministru je stavilo parlamentu predlog za odobritev dodatnih kreditov v vrednosti tri in četr milijona angleških funtov v obrambne svrhe. Iz tega zneska boeta zgrajeni dve torpedovki, dva lovilca m.n. ena podmornica, poleg tega pa posebno veliko število protiletalskih topov. Novi izdatki bodo kriti z direktnimi davki.

Papež je govoril

Rim, 1. febr. s. Danes ob 10. je govoril iz svoje delovne sobe v Vatikanu papež Pij XII. po radiu v angleščini evharističnemu kongresu v Novi Zelandiji. Govor so prenašale vse vatikanske in vse angleške radijske postaje. Papež je govoril 10 minut. Poslal je svoje pozdrave novozelandskemu narodu in katoličanom ob priliki stoletnice prihoda katoliških misionarjev v Novo Zelandijo. Poudaril je važnost vere in verskih institucij za vse novozelandsko kulturno in socialno življenje. Posebne pozdrave je poslal na maorski narod. Na koncu je podelil vsem udeležencem evharističnega kongresa apostolski blagoslov.

Politika Japonske

Tokio, 1. febr. s. (Reuter). Pred japonskim parlamentom je podal sinoči zunanji minister Arita ekspozicijo o japonski zunanji politiki. O položaju na Kitajskem je poudaril predvsem, da stremi japonska politika za skupno akcijo z novo kitajsko vlado Vang-čingvoja, poleg tega pa hoče oprostiti Kitajsko vseh protijaponskih vplivov, kakor tudi vplivov Kominternje. Glede odnošev z Nemčijo in Italijo je Arita poudaril, da ostane njihova skupna politika proti Kominterni neizpremenjena. Japonska bo nadaljevala z vzdrževanjem oziroma stikov tudi z vsemi onimi državami, ki so podpisale pakt proti Kominterni. O odnošjih z Anglijo je omenil zunanji minister incident z ladjo »Asama Maru«. Dejal je, da je ta obžalovanja vredna, da pa se o zadevi nadaljeje pogajanja z angleško vlado. Glede Zedinjenih držav je izrazil Arita upanje, da se bo posrečilo obnoviti poteklo trgovinsko pogodbo.

Žrtve nesreč v Ameriki

New York, 1. febr. s. (United Press). V preteklem letu so zahtevale razne nesreče v Zedinjenih državah 39.000 smrtnih žrtev in 8 milijonov ranjenih. Na prometne nesreče odpade 32.600 smrtnih žrtev in 1 milijon 150.000 ranjenih.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

Rateče-Planica 870 m: —12, oblačno, 80 cm snega, pršič skakalnica uporabna.

Planica-Tamar 1108 m: —10, oblačno, 170 cm snega, pršič.

Peč-Petelinjek 1440 m: —6, oblačno, 115 cm snega, pršič.

Kranjska gora 810 m: —11, megleno, 70 cm snega, pršič, sankalnice in drsalnice uporabna.

Erjavčeva koča na Veliki 1515 m: —8, oblačno, 120 cm snega, pršič.

Podkoren 800 m: —11, megleno, 65 cm snega, pršič.

Dovje-Mojstrana 650 m: —9, oblačno, 70 cm snega, pršič skakalnica uporabna.

Bled 501 m: —7, barometer pada, oblačno, 88 cm snega, pršič.

Pokljuka 1300 m: —8, oblačno, 140 cm snega, pršič.

Radovljica 470 m: —8, oblačno, 76 cm snega, pršič.

Bohinj-Sv. Janez 530 m: —6, oblačno, 110 cm snega, pršič.

Bohinj-Zlatorog 530 m: —10, oblačno, 92 cm snega, pršič.

Bohinjska Bistrica 512 m: —7, oblačno, 100 cm snega, pršič skakalnica uporabna.

Dom na Komni 1520 m: —5, delno oblačno, 205 cm snega, pršič.

Dom na Voglu 1540 m: —5, delno oblačno, 205 cm snega, pršič.

Dom na Kočah 1590 m: —12, oblačno, 130 cm snega, pršič.

Tržič 496 m: —8, oblačno, 80 cm snega, pršič.

Dom na Kravcu 1700 m: —10, oblačno, 110 cm snega, pršič.

Koča na Veliki planini 1558 m: —9, oblačno, 110 cm snega, pršič.

Kamniška Bistrica 601 m: —9, oblačno, 80 cm snega, pršič.

Škofja Loka 350 m: —7, barometer pada, 70 cm snega, pršič.

Polzevo 620 m: —8, oblačno, 57 cm snega, pršič.

Kupčevšek 438 m: —7, oblačno, 68 cm snega, pršič.

Bloke 900 m: —6, barometer pada, oblačno, vetrovno, 65 cm snega, pršič.

Sv. Marjeta v Zlebeh: —8, oblačno, 40 cm snega, pršič.

Sodražica 550 m: —8, oblačno, 72 cm snega, pršič.

Mrzlica 1119 m: —9, megleno, 60 cm snega, pršič.

Bimski vrteci 530 m: —8, oblačno, 65 cm snega, pršič.

Krinka ljubezni

je naslov našega novega romana. To najboljšo delo francoske pisateljice ognjevitiga temperamenta in bujne fantazije si je na mah osvojilo ves Pariz. Pisateljica se skriva pod psevdonimom Daniel Lesueur. Parizani so glede čtiva zelo razvajeni, saj imajo Francozi izredno bogato literaturo, toda roman »Krinka ljubezni« je takoj osvojil srca vseh, da je šel iz rok v roke in da je bil kmalu razprodan. Pisateljica nas takoj potegne v izredno napeto dejanje z bogato prepletenimi dogodki. Roman je pisan zelo pesniško z izbranim okusom in redko pripovedniško umetnostjo. Zagonetka sledi zagonetki, skoraj na vsaki strani nas preseneti nova pustolovščina lepega in skrivnostnega markiza de Valcor in ko se že zdi katastrofa neizogibna, poseže vmes na rafiniran, toda na videz povsem naraven način čudoviti junak romana, in vse se srečno konča.

Skozl vsa to izredno napeto in živahno pisano kroniko genialne sleparije se vleče liki rdeča nit ljubezen sredi ozračja, polnega prekletstva. In zopet je ljubezen tista čarobna sila, ki odvrne vse zlo, edina, kateri se posreči prodreti skozl vse mreže, ovite okrog mračne preteklosti skrivnostnega junaka romana.

Roman začne izhajati v soboto 3. t. m.

Anglija in nevtralci

Anglija doslej ni potopila še nobene nevtralne ladje in ne ogroža nobene nevtralne države

London, 1. febr. s. Angleški ministrski predsednik Chamberlain je včeraj govoril na nekem banketu. Orisal je položaj po petmesečni vojni in podčrtal ogromne napore, ki jih je v tej dobi napravila Anglija na vseh področjih, da prepomore do zmage pravice stvari. V svojem govoru se je dotaknil tudi položaja nevtralnih držav v sedanji vojni in med drugim izjavil:

O politiki angleške vlade do nevtralnih držav naj omenim. Niti ena izmed držav, ki niso v vojni, se ne čuti ogrožena od vsega ogromnega zbiranja naših sil. Niti za trenutek ne postavljamo vprašanje glede pravice nevtralnih držav, da se same odločijo, ali naj gredo v konflikt ali ostanejo izven njega. Če si to izberejo, imajo pa tudi pravico, da odločijo kako uporabljajo svojo nevtralnost, ki so si jo izbrale. Želimo pa od nevtralcev, naj si bodo majhni in slabotni, ali veliki in močni, da upoštevajo naslednje čeprav podvzamemo v izvrševanju svojih nedvomnih pravic, ki jih imamo kot vojnoča se država, akcije, ki jim povzročajo nevednosti ali celo izgube, vendar nikdar nismo potopili nobene nevtralne ladje in nikdar žrtvovali niti enega nevtralnega življenja. Na drugi strani sovražnik ogroža obstoj držav, ki so premahne, ali ki so mu približna, da bi se mogle braniti. Vedno znova kaže sovražnik do njih največjo indiferenco ne samo glede njihovih intersov, temveč tudi do osnovnih zahtev splošnega človečanstva. Naj nihče ne misli, da smo indiferentni do izgub, ki bi jih mogli nevtralci pretrpeti.

Washington, 1. febr. s. (Havas) Tukašnji politični in diplomatski krogi kažejo veliko

zadovoljstvo z včerajšnjim govorom angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina. Zlasti soglašajo z njegovimi izjavami glede nevtralnih držav, ki kažejo, da se angleška politika na odobritev vsega svetovnega javnega mnenja. Mislijo, da bo na podlagi včerajšnjega govora mogoče odstraniti tudi gotove nesporazume med Anglijo in Zedinjenimi državami, ki so nastali zaradi zadrževanja ameriške pošte in ameriških ladij s strani angleških kontrolnih postaj.

Ameriški zunanji minister Hull je dal snoči izjavo k onemu delu Chamberlainovega govora, ki govori o potrebi svobodne mednarodne trgovine. Dejal je, da se Chamberlainove izjave skladajo z liberalno trgovinsko politiko ki jo vodi Zedinjene države, ki zasledujejo namen, da izključijo gospodarski totalitarizem med velikimi silami.

Ameriški listi primerjajo Chamberlainov in Hitlerjev govor in ugotavljajo, da je Chamberlain govoril kot velik državnik, ki se zaveda svojega dostojanstva in svoje odgovornosti.

Rooseveltov rojstni dan

Washington, 1. febr. s. Prezident Roosevelt je v torek dopolnil 58 let. Snoči je imel v tej zvezi govor po radiu. V njem je med drugim ponovno potrdil svojo neomajno vero v osnovne postulate človeštva, v ljubezen do bližnjega, demokracije in svobodnega političnega in kulturnega razvoja vseh narodov.

Ostra polemika med Rimom in Moskvo

Rim, 1. febr. j. (Havas). Moskvska »Pravda« je v svoji izdaji od 29. januarja ostro napadla italijanski tek in italijansko armado. Italijanskemu tisku je »Pravda« očitala, da piše o razpletu vojne na Finskem strogo pristrano ter da posnema v tem pisanju Sovjetski uniji najbolj sovražni h poročevalski agenciji. Italijanski armadi je očitala »Pravda« njene zmage v svetovni vojni, v Abesiniji in kasneje v Španiji ter skušala osporavati uspehe italijanskega orožja.

Italijanski tisk je proti tem insinuacijam moskovske »Pravde« energično stopil

v obrambo z enako ostrimi napadi na račun sovjetov. Tako n. pr. pravi list »Telegraf«, ki velja za glasila zunanega ministra Ciana, med drugim: »Pravda« je sprožila silno kampanjo laži proti italijanski armadi. Čemu bi se hoteli opravičevati, ko pa nam je čast biti sodržavljani tistih italijanskih protivojcev, ki so v Španiji tolikokrat poglgnali Ruše v beg, Rusi, kakršni sodelujejo v »Pravdi«, pač niso vredni, da bi jih resno upoštevali. To niso ljudje, marveč so zgolj človeški material, dober za poljičje, dober za deportacijo in dober za to, da sprejema brce.

Iz Kranja

Mladinske smučarske tekme sokolske župe Kranj

Vse bratske edince obveščamo da je spored mladinskih tekem 4. februarja spremljen zaradi Strossmayerjeve proslave, ki bo v nedeljo dopolnje v naslednjem: skoki moškega naračaja ob 10., zbor tekmovalcev ob pol 10., na kranski skakalnici. Vsi ostali nastopi ostanejo kakor je bilo razpisano. Zbor tekmovalcev ob 13. v Sokolskem domu v Stražišču, nastop ob 14. popoldne — Načelnost župe.

Sokolova maškarada v Narodnem domu

v soboto 3. februarja
Vstopnina din 10.—, za maske din 5.—
Tekmovanje mask!

— Ljudska knjižnica Narodne štaltnice obvešča občinstvo, da bo od 1. februarja knjižnica poslovala le v sredah od 19. do 21. in petkih od 17. do 19. V ponedeljkih knjižnica ne bo več poslovala. Prav tako bo tudi študijska knjižnica poslovala od slej le ob petkih od 20. dalje.

— Sokolski pitek na ljudski šoli, ki je bil zaradi pomanjkanja goriva prekinjen, bo od ponedeljka dalje zopet reden.

— Aeroklub »Naša krila« je zaključil prvo leto dela. Pretekli teden so zborovali pod predsedstvom g. Vilčeta Pešla in ob prisotnosti oblastnega delegata g. dr. Raneta člani aerokluba, ki so z veseljem urotočili uspehe prvega leta obstoja kluba. Po enem letu dela si je klub s požrtvovanjem članov in s podporami posameznikov osnoval solidno finančno podlagjo, na kateri bo mogoče nadaljevati iz- začetno grahno brezmotornega letala in zapolniti željo mlajših članov po ustanovitvi šole za brezmotorno letenje. Pohvale vredno je zlasti nohtvovalno delo članov graditeljev jedrilice, ki so svoje delo kljub vsem zaprekam skoro dokončali. Danes se menda vsi zavedajo kakšne važnosti je vznoza mladega letalskega kadra za našo obrambo, zato bi bilo potrebno, da naše ustanove in podjetja podprejo aeroklub z

SPD

Planlec, pozor! Izletniške vozovnice veljajo pri vožnjah na državni železnici iz Ljubljane na Gorenjsko z vlakom, ki odpelje v četrtak 1. t. m. ob 15.40 iz Ljubljane proti Jesenicam, in za vlak, ki pelje v petek 2. t. m. ob 5.40 zjutraj proti Jesenicam. Za ta dva vlaka kupljene izletniške vozovnice so veljavne za povratek z vlakom, ki se vrne z Gorenjskega na praznik 2. t. m. ob 20.33. Omenjena vlaka imata zvezo proti Bohinjski Bistrici in Planici.

Borzna poročila

Curtis, 1. februarja. Beograd 10, Pariz 10.085, London 17.8028, New York 446, Bruselj 75.675, Milan 22.51, Amsterdam 236.775, Berlin 178.75, Stockholm 106.173, Oslo 101.35, Londonj 86.10, Sofija 5.30, Bukarešta 3.30.

Danes premiera ob 21. uri

Jarmila Kširova

nova zvezda na filmskem nebu! Sijajna češka operetna diva, ki je z ogromnim uspehom gostovala po vseh večjih operetnih odrih prvič v filmu!

V ostalih vlogah: HANA VITOVA, A. NOVOTNY, J. KREUZMANN in drugi. — Glasba: STELIBSKY. Na praznik ob 10.30 dop. matineja: PREMIERA MADAME BUTTERFLY. — Predstave danes ob 21. uri, na praznik ob 15., 17., 19. in 21. uri.

VESELA, ZABAVNA in DUHOVITA češka filmska opereta

Veseli bohemi

VESELA BIDA — VESELO SIROMASTVO KINO UNION
Film je last: Emona Film — Ljubljana. Tel. 22-21.

V Sloveniji nad 1600 industrijskih podjetij

Kako je razmeščena industrija po Sloveniji in koliko delavstva zaposluje

Navajamo nekatere podatke o razmeščenosti industrijskih podjetij po Sloveniji, značilne za naš industrijski razvoj, po razpravi Mirka Novaka v »Geografskem vestniku« za l. 1939. Ta razprava nam nudi enega najnovejših in najpopolnejših pregledov o razvoju naše industrije in je treba posebej opozoriti na njo. Podatki se nanašajo na stanje pred dobrim letom, a do sledi ni prišlo do nobene večje spremembe. Računana so samo podjetja, ki zaposlujejo vsaj 5 delavcev. Manjših podjetij pa tudi ni lahko prštevatvi med industrijska, čeprav bi se tako imenovala.

Vseh industrijskih podjetij je v Sloveniji 1601, ki zaposlujejo 65.825 delavcev. Večina je seveda manjših in povprečno odpade na posamezno podjetje 41 delavcev, vendar se zaposlitev zelo menja, kar vidi mo tudi po mesečnih poročilih našega okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

Razumljivo je, da so industrijska in obrtna podjetja koncentrirana ob železnicah. V Sloveniji je 93,6% obratov ob železniških progah (1499), kar kaže, kako pomemben činitelj v razvoju industrije je promet. Obrtnih in industrijskih podjetij, oddaljenih od železnice, je v resnici presentljivo malo, le 102 ali 6,4% vseh obratov, zaposlujejo pa samo 2,6% vsega zaposlenega delavstva. Po mnenju Novaka je treba pripisovati koncentracijo industrijskih podjetij ob železnicah, ki so položene samo po dolinah in kotlinah, predvsem goratosti Slovenije. Ob bivši južni železnici je razmeščenih nad polovico industrijskih podjetij, 908, ki zaposlujejo 55,1% vsega delavstva Slovenije. Ob gorenjski in kamniški železnici je 323 podjetij ali 20,1% vseh obratov, ki zaposlujejo 27,3% zaposlenega delavstva dravske banovine. Druge železnice je treba naštetih po naslednjem vrstnem redu, če se oziramo na število zaposlenega delavstva v podjetjih ob njih: Celje—Dravograd, Pragersko—Radgona—Murska Sobota—Dol. Lendava, dolenska železnica, Zidani most—Zagreb in Grobelno—Rogatec.

Zakaj je največ industrijskih podjetij ob bivši južni železnici, je dovolj razumljivo, če upoštevamo, da so ob tej progi tri naša največja mesta, bogata ležišča premoga v Trbovljah in Zagorju itd. Industrializacija je manj prodrla na Dolensko in panonjski del Slovenije, predvsem zato, ker je bila dolenska stran prometno dolgo zapostavljena, panonske nižine pa so izrazitejša agrarna pokrajina. Kolikor se je tam vseeno naselilo industrijskih podjetij, je treba to pripisovati cenovitosti delovnih sil.

Večja podjetja, ki zaposlujejo nad 500 delavcev, so razvrščena samo ob južni, gorenjski in kamniški železnici. Cim manjša so podjetja, tem bolj so oddaljena od osrednje prometne črte in tem več jih je, kakor po pravilu. Večja podjetja, ki zaposlujejo nad 1000 delavcev, so koncentrirana v 8 središčih ob omenjenih železniških progah. Po številu podjetij sicer ne, pač pa po zaposlenem delavstvu je na prvem mestu Maribor. V 245 mariborskih podjetjih je zaposlenih skoraj 41.000 delavcev, med tem ko jih je v 425 ljubljanskih le nekaj nad 12.000. Sledi Kranj s 59 podjetji in 5.280 delavci, Celje s 95 podjetji in 3.969 delavci, Jesenice (19 podjetij, 3.709 delavcev), Trzin (27 podjetij, 2.065 delavcev), Hrastnik (3 podjetja, 1.334 delavcev) in Kamnik (15 podjetij, 1.025 del.). Ti podatki so pa pomanjkljivi, ker nam ne povedo ničesar o naših rudarskih podjetjih. Tako je n. p. naveden Hrastnik med osmimi najpomembnejšimi industrijskimi kraji zaradi steklarne delavnice, nikjer pa niso omenjena Trbovlje, ki zaposlujejo (po podatkih iz l. 1938) 2.600 delavcev. Upoštevati je pač treba še, da je v naši rudarski industriji zaposlenih približno 8.000 delavcev. Sami podatki o zavarovalnicah okrožnega urada za zavarovanje delavcev nam ne morejo nuditi popolne slike o naši industriji.

Da ima Maribor bolj industrijski značaj kakor Ljubljana, vidimo tudi iz naslednjih podatkov: Maribor ima 4 podjetja z več ko 500 delavcev, Ljubljana pa samo eno tako veliko podjetje (tobačna tovarna). Razen tega je v Mariboru še 8 obratov, ki zaposlujejo po 250 do 500 delavcev, v Ljubljani pa zopet samo eno (tovarna pločevinastih izdelkov), pač pa ima Ljubljana prav tako kakor Maribor 11 podjetij, ki zaposlujejo po 10 do 250 delavcev.

Maribor, Kranj in Trzin so izrazito tekstilna središča. V Mariboru je zaposlenih v tekstilni industriji 46,7% delavstva, v Kranju celo 69%, v Trzinu pa 57%. Na Jesenicah je velika večina delavstva zaposlenega v kovinski industriji, celo 96,9%.

Po številu delavstva je najbolj razvita tekstilna industrija, ki zaposluje skoraj 18.000 delavcev; sledi strojna in kovinska industrija z nad 13.000 delavci; na tretje mesto spada stavbna stroka s 10.420 de-

lavci; na četrto mesto bi morali uvrstiti rudarsko industrijo, premogovniško, ki pa kakor rečeno ni upoštevana v Novakovi razpravi. Nad 3000 delavcev je zaposlenih v opekarniški in keramični industriji. Opekarniško industrijo bi lahko uvrstili med stavbno kakor cementno in apnenice ter obdelavo kamna. Pri isni industriji zaposleno delavstvo upošteva pisec razprave samo delavce tovarn, odnosno industrijskih in mizarjskih delavnic. Tega delavstva je samo približno 3.000, medtem ko bi bilo treba pripomniti, da ga je zaposleno samo v gozdno žagarski industriji skoraj 8.000, v »Industriji predelave lesa in rezbarstvu«, kakor imenujejo to stroko pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, je pa zaposlenih tudi skupno nad 4.000 delavstva. Najštevilnejša so stavbna podjetja, 340,

Novo otroško zavetišče v Trnovem

Ljubljana, 1. februarja

Popoldne bo izročeno svojemu namenu novo mestno otroško zavetišče v Trnovem z internatom, dnevnim zavetiščem in otroškimi vrtcem.

V posloppju novega otroškega zavetišča je na prvem mestu internat za 36 revnih otrok. Poleg teh bo hodilo v dnevno zavetišče 150 otrok, v otroškem vrtcu pa bo 40 otrok.

Novo poslopje stoji na zemljišču, ki meri precej nad 12.000 kv. m. Večji del zemljišča je podarila Vincencijeva konferenca mestni občini s pogojem, da sežida na njem dnevno zavetišče, nekaj sveta pa je občina še prikupila. Na severu meji zemljišče na Devinsko ulico in na rondo, ki bo nastal ob iztoku Riharjeve v Devinsko ulico. Na vzhodu bo tekla mimo vrta velika Jadranska cesta iz Ljubljane na Sušak, na jugu se zemljišče dotika Ceste na Loko, a na zapadu meji na posestva sosedov in na mestno drevesnico. Na zapadu ob vhodu v otroški vrtec bo posebno igrišče za majhne otroke z gugalnicami, vrtiljaki in bazenom, na jugu pa bodo večji otroci lahko igrali odbojko. Na severni strani bo park, pri zavetišču pa tudi velik vrt.

L. 1937 je mestna občina razpisala natečaj, da dobi dobre idejne projekte za nameravani zavod. Prvo nagrado je razsodišče prisodilo osnutku arhitekta ing. Otoma Gasparija in ing. Tomazja Štruklja tehnični oddelku magistrata pa je prilagodil osnutek svojim podrobnim načrtom ter ga zlasti izpopolnil s centralno kurjavo in z otroškimi vrtci.

Poslopje ima dva trakta. V prvem ob nameravani Jadranski cesti so po večini gospodarski in stanovanjski prostori ter deloma dvonadstropno poslopje, v drugem enonadstropnem traktu pa so dnevni prostori z učilnicami in rajalnicami.

Pri glavnem vhodu pridemo v prostorno vežo, ki je s stekleno steno ločena od velike obednice. Iz veže pridemo še v otroški vrtec, ki ima tudi svoj poseben vhod z zapadne strani pod pokritim hodnikom. V pritličju sta tudi slačilnica in kopalnica, razen tega pa še prehod na igrišče in vrt. Ta prehod je opremljen za odlaganje obutve in mokre obleke. Na levi strani so pisarna uprave, toaletne in dohod v veliko kuhinjo. Poleg kuhinje so na severni strani potrebne shrambe, pisarna za sprejemanje dobaviteljev, ki ima tudi poseben dohod s ceste, in prostori za centralno kurjavo, takoj od glavnega vhoda vodijo pa na desni stopnice v I. nadstropje.

Kuhinja ima direktno zvezo s stranskim stopniščem. Razen štedilnika ima kuhinja tudi tri velike in dva mala brzoparilnika. Veliki za kuhanje obedov dže po 200 l, 150 l in 100 l, mala dva brzoparilnika za kuhanje mleka, kave in čaja pa po 30 in 20 l. Z velikim oknom je kuhinja zvezana z jedilnico, kjer je prostora za 100 otrok. Kakor jedilnica je tudi otroški vrtec odprt proti jugu in razdeljen v dva prostora, namreč v rajalnico in sam otroški vrtec za 60 otrok. Na dveh stenah je nameščena nizka šolska tabla za risanje in sploh za umetnostno izživljanje malčkov. Otroški vrtec ima tudi obiskovalcem primerne stranišča, lastno garderobo, v kopalnici pa je zanj namenjena posebna prha in nizki krožni umivalnik. Poleg tega umivalnika je v kopalnici še višji umivalnik za večje otroke, štiri prhe in korito za pranje nog z osmimi iztoki. V Ljubljani so v tem zavodu prvi krožni umivalniki, enak umivalnik je pa tudi v otroškem zavetišču stanovanjske kolonije za Bežigradom.

V I. nadstropju so predvsem dnevni in spalni prostori otrok. Po vrsti je 5 učilnic, po 8 m širokih in po 7 metrov globokih. Vse so obrnjene proti jugu in je v vsaki prostora za 34 otrok prav tako imajo pa vse okno čez vso steno. Velika veža je namenjena rajanju otrok, na kraju pa jo zložišna vrata ločijo od majhne kapelice. Gradbeno podjetje Emil Tomazič je pričelo priprave zidanja 19. julija 1938, oktobra pa je bila stavba pod streho. Slaba tla in visoka talna voda so zahtevala skrbno fundiranje ter je bilo pod glavnimi temelji zabitih 340 borovih pilotov.

Vsi gradbeni stroški z raznimi manjšimi deli znašajo 3.420.000 din. Če to vsoto razdelimo na število oskrbovancev, dobimo za vsakega otroka po 17.000 din stroškov.

Vsi prostori so zračni in solnčni ter po večini obrnjeni na prisojno stran, spalnice pa proti vzhodu. Pri vseh umivalnikih je topla in mrzla voda. Zelo lahka bo skrb za snago, saj so stene poldrug meter visoko obložene s ploščicami. Za preprečevanje kuhinje je narejen poseben odvod

slede podjetja strojne in kovinske stroke, ki jih je 252. Podjetij lesne industrije je navedenih 182, oblačilne stroke 167, tekstilne 135, cevjarke 117, živilske 103 itd.

V splošnem je treba pripomniti, da so podatki o številu industrijskih podjetij kolikor toliko relativni, ker je pač težko določiti, katero podjetje je industrijsko in katero ne — samo po številu zaposlenega delavstva. Zato bi bilo treba najbrž prštetati precej izmed teh, v Novakovi razpravi navedenih podjetij, med obrtne obrate, zlasti še, ker je bilo po statistiki centrale industrijski korporacij ob koncu l. 1937 v vsej državi samo 3.054 industrijskih podjetij, v Sloveniji pa le 403 (!) podjetja. Vendar tudi ta statistika ni točna, saj smo imeli v nekaterih industrijskih strokah celo dvakrat več industrijskih podjetij. Podjetja klasificirajo, ali so industrijska ali obrtna, po državi še vedno različno, po zakonskih določbah obrtnega zakona, ki se pa lahko precej poljubno tolmačijo.

Vendar ni tako važno, koliko industrijskih podjetij prav za prav imamo; važnejše je, da se zavedamo velikega pomena industrije za naše gospodarstvo ter da je od industrijskega razvoja v veliki meri odvisna bodočnost Slovenije.

za paro, ki se sicer kvarno nabira na stenah in stropu. Ob notranji steni veže je dolga vrsta omaric, da bo imel vsak gojenec svojo omarico. Ožja veža vodi k spalnicama. V vsaki je prostora za 18 dečkov ali 18 deklic. Tako poleg dekliške kakor poleg deške spalnice je posebna umivalnica s prhami in nočnim straniščem, med obema spalnicama pa sobica za nadzornico.

Po stranskem stopnišču pridemo k ambulanti z večjo bolniško sobo in s sobo za varuhinjo, posebej pa je še kopalnica za bolne otroke.

»Pomladno veselje« na Taboru

MASKARADA SOKOLA I sobota - 3. februarja 1940

V II. nadstropju so nad ambulanto enaki prostori namenjeni za klavzuro sester, na severni strani pa so pralnica, sušilnica, šivalnica in soba za hišne pomočnice, ki imajo tudi svojo kopalnico.

V mezzaninu je dvoobno stanovanje za duhovnika s stranskimi prostori.

V konstruktivnem pogledu je stavba železobetonski skelet s prevesnimi polji, ki omogočajo velike okenske stene na južni strani. Obodne stene so v pritličju iz votle opeke »Aristoc«, v gornjih nadstropjih so pa lesene predalčne konstrukcije. Prve kot druge so na notranji strani obložene s 5 cm debelimi ploščami »Porolit«, ki so iz njih tudi predelne stene, toda po 10 cm močne. Stropovi so pretežno leseni, kakršna je tudi strešna konstrukcija z nizkim naklonom in velikim napuščem, a krita je streha z valovitim salomtom.

Zazidana ploskev meri okrog 950 kv. m, zazidana prestorina pa znaša okrog 9000 kub. m. Če računamo, da bo v zavodu 200 oskrbovancev, ima vsak otrok 45 kub. m prostornine.

Požar uničil prosvetni dom

Popoldne je nenadoma začelo biti plat zvonu. V bližini cerkve se je dvigal proti nebu gost oblak dima in že so ljudje in gasilci hiteli vkup, češ »Prosvetni dom gori...«

Prosvetni dom, čeprav zidan in z opeke krit, je bil na mah ves v plamenu. Prvi ki so opazili sumljivi dim iznad strehe, pripovedujejo, da se je najprej narobilo zakadilo, nato pa je svignil plamen skozi streho in je začelo goriti z vso silo. Ogenj je izbruhnil na vzhodni strani, kjer je oder, naker se je razširil čez vso stavbo. Opeka in tramovje je pokalo, da je bilo groza. Ker je nad odrom lesen strop in je bilo vse suho, je gorelo kakor smola. Od stavbe je ostalo zato le golo zidovje. Zgoraj je vsa kulisserija, ves gledališki inventar in kar je najhujše, lepa in bogata, več lepih tisočakov vredna knjižnica. Še nedavno so nabavili za okroglo 1000 din novih knjigov knjiž. V posloppju je bila tudi posojilnica, katere inventar pa se je posrečilo rešiti. Prav tako je ostala nedotaknjena blagajna.

Ogenj je nastal, kakor domnevajo, zaradi kratkega stika, ker ta dan v domu peči niso bile zakurjene. Na pomoč so takoj pritekli ljudje in gasilci, ki pa so imeli zaradi mraza, zamrznjenih cevi in pomanjkanja vode zelo oteženo delo. Škoda je precejšnija in je le delno krita z zavarovalnico.

Iz Kamnika

Tako se ne postopa! Prostovoljna gasilska četa v Kamniku ima v prostorih svojega gasilskega doma nameščen zvočni kino, postavljen z namenom, da bi četi gnotno pripomogel do potrebnega razmaha. Predstave predvajajo v soboto, nedeljo in ponedeljek zvečer ob 20. Nemalo pa so bili že itak redki obiskovalci presenečeni, ko jim je pretekli ponedeljek zvečer pred posloppjem kina sporočil sluga, da ne bo predstave, ker je občina odklopila električni tok. Gre namreč za naslednje: Ko je prišel občinski uslužbenec kakor vsak mesec kontrolirati števec, je opazil, da se vrta nazaj. To v Kamniku doleži ni bil prvi primer, lahko bi jih navedli več. Imamo mladega tehnika, ki prav lahko napravi kak

KADAR PLEŠETE VAS VSI OGLEDUJEJO. PAZITE NA ČEVLJE!

79

5705-1206

Elegantni in fini izrezani čevlji iz atlasa, za ples in večerne zabave. Lahko jih dobite v vsaki barvi.

149

6805 66106

Odprti lakasti čevljički z visokimi petami in lahkimi podplati. Pristojajo k vsaki toaleti.

Photo

napačen spoj. To se je v vseh primerih upoštevalo in so brez vsega drugega spravili števec v red. Ni se pa isto zgodilo gasilski četi. Tu so odklopili tok, med občinstvo pa razširili govorico o dvomljivih manipulacijah. Gasilska četa plačuje občini popolnoma v redu, kar ji gre, in želimo, da bi tudi občina četi dala vedno kar ji gre, in postopala z njo tako, kakor ena izmed najstarejših v srezu zasluž. V ostalem pa dobro vemo, kaj prav za prav za vsem tiči. Bliza se občini zbor gasilske čete. Ker se jim čete dostaj se ni posrečilo dobiti v svoje roke, je treba sedaj uporabiti vsa sredstva, ki so jim na razpolago, ne glede na to, kakšna so. Zanje ni to važno glavno je, da dosežejo svoj namen. Gospodje, brez vseh podlih sredstev boste dosegli namen, kajti proti zlobi boriti se je res težko, rečemo pa samo tole: tolikoga razmaha ne boste dosegli nikdar, kakor ga je gas četa pod predsedstvom tov. Cerarja dosegla prav zadnja leta.

Leta 1939 je bilo v Kamniku rojstev 86 in sicer 76 doma, 10 v bližini. Nezakonskih je bilo 8. Statistika nam torej kaže, da število rojstev v Kamniku pada — Porok je bilo 45 v Kamniku 34. drugod pa 11. Med poročenimi je bila pretežno večina delavskega in obrtniškega stanu. Umrlo jih je 54, moških 28, žensk 26; pet pa so jih pripeljali še od drugod, tako da smo imeli vseh pogrebov 59.

— Leta 1939 je bilo v Kamniku rojstev 86 in sicer 76 doma, 10 v bližini. Nezakonskih je bilo 8. Statistika nam torej kaže, da število rojstev v Kamniku pada — Porok je bilo 45 v Kamniku 34. drugod pa 11. Med poročenimi je bila pretežno večina delavskega in obrtniškega stanu. Umrlo jih je 54, moških 28, žensk 26; pet pa so jih pripeljali še od drugod, tako da smo imeli vseh pogrebov 59.

Mickey Rooney „ŠESTNAJSTLETNI“ in „KRIK DŽUNGLE“

Danes ob 20. in 21.30, na Svečnico ob 14.30, 16., 17.30, 19., 20.30 in 22. uri KINO MOSTE

Iz Radeč

Iz meča ubogih ptičkov si delajo pečenke. V radeškem šolskem okolju se nekaj ljudi, ki nimajo nobene srčne kulture. Najbolj žalostno je, da svoje otroke navajajo h kaznivim dejanjem in barbarštvu, ki jih mogoče samo v neciviliziranih državah. Kljub lepim navetom učiteljskega se je dogajalo na premožnem posestvu na Vrhovem, da so šoloobvezni otroci lovili, pri gospodarskem posloppju na desko in mrežo od mraza in lakote premre ptičke, k čemer so jih navajali njihovi starši. Ptčki, največ strnede in liške, so nato usmrtili in jih oskubili, mati pa je iz mesa napravila golaž ali ptičjo pečenko. S silničnim poslom se peča že neki brezposelni mesarski pomočnik in nekdo drugi, ki lovi šoje in drugo. Zadeva se zdi na prvi hip neverjetna, češ, kako bi mogel premožni posestnik hraniti svojo družino s mesom ubogih ptičkov, vendar pa je resnična, ker je bila prijavljena pri tukajšnjem šolskem upraviteljsstvu in potrjena po izpovedi prizadetih otrok. Z zadevo se bodo pečala še oblastva. Pričakovati je, da bodo brezsrčni ljudje kaznovani z vso strogoštvom.

— Plesni venček gasilcev. Na Svečnico zvečer bo v prostorih hotela »Jadrana« plesni venček naših gasilcev

Iz Zagorja

Kdo je izgubil denar? Na železniški postaji v Zagorju je 25. jan. popoldne poštena ženska našla denarico z večjo vsoto denarja, ki jo je oddala na orožniški postaji, kjer se lahko dvigne.

V policijskem dnevniku zaradi vlomov zasledovanca Kranjca Florjana, zaposlenega pri Duklju, je prišla naša orožniška patrulja in ga oddala v zapore v Radečah. Nov vhod poleg Aleksandrovega rova v Toplicah so začeli graditi te dni. Postavilo so že trden lesen most preko Medije nasproti stare šole. V prvi etapi bodo zgradili zgolj kakih 600 m horizontalnega rova s poredno z omenjenim rovom, pozneje pa bodo zgradili potrebne navpične jaške za pridobivanje premoga iz drugih predelov tega odseka.

Sestanke staršev šolske dece, kjer jih je tajnik unije za zaščito dece informiral o potrebnih ukrepih za primer, če bi nastopila potreba evakuacije, je bil polnoštevilno obiskan ter je zbudil mnogo zanimanja. Večina prisotnih je namen teh ukrepov popolnoma pravilno razumela. Vedno se seveda dobe tudi taki, ki morajo že po svoji naravi nasprotovati ali pa taki, ki morajo pristavljati dokaj neumestne pripombe, s kakršnimi se zgolj smešijo. Nemara bodo ti nergači med tistimi, ki bodo prvi kritizirali, zakaj se niso pravočasno ukrenili potrebni ukrepi, ali pa bodo izgubili svojo sedaj tako modro in pogumno glavo. Vse priznanje pa veliki večini predurnih staršev.

Pomanjkanje petroleja čutiljo posebno prebivalci hrbiških vasi naše sosesčine. Ponekod ne dobe niti kaplje petroleja, če pa se jih le kdo usmili, morajo plačati višjo, večsi naravnost verižniško ceno. Te dni se hribci primorali s steklenicami in na go dolino in motedovali okrog naših trgovcev, pa tudi niso imeli bogve prida uspeha. Kaže, da je nastala prava suša...

Obrtniki naše doline spoštujejo tradicijo, zato bodo tudi letos pritrdeletno plesno zabavo in veselico v petek v Sokolskem domu, kjer bosta najbrž zabavala s svojimi posrečnimi vločki tudi popularna Jožek in Ježek, ki jih boste lahko to pot občudovali prav iz bližine in se vrtili ob zvokih domačega orkestra pod vodstvom g. Ludvika Mlakarja.

Rudarski zabavni večer v ljubljanskem radu pripravljajo naši Zagorjani. Sodelovali bodo nekateri znani dolinci ter odlični stare, napol pozabljene šale in dogodivščine, pozabili pa ne bodo tudi posrečeni dvotipov komaj preteklih časov. Oddaja bo v soboto 10. februarja ob pol 21. do 22, na kar opozarjamo tudi revirske sosedo.

»V belem carstvu«

VELIKA MASKARADA SOKOLA VIČ

na pusta soboto 3. II. ob 20. uri

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI — Telefon 41-79

Filmska drama po slavnom romanu J. Spielmanna

Žrtev spovedne molččnosti

(Zupnik iz San Viktoara)

Predstave: jutri na Svečnico ob 3., 5., 7. in 9. uri, v soboto predstava odpade zaradi maskarade Sokola, v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri ter v ponedeljek ob 9. uri.

Prilodni spored:

Krik ulice

PREMIERA!
ERROL FLYNN
 znani junak iz filma »ROBIN HOOD« in lepa
OLIVIA DE HAVILLAND
 v največjem in najnovšem barvanem filmu

In nastalo je novo carstvo

Epopėja svobode in junaštva.
 Režija: MIHAEL KERTEZ Warner Bros. film

Kino Matica, tel. 21-24
 Jutri na praznik ob 10.30, 15., 17.,
 19. in 21. uri

Samo dva dni, t. j. danes in jutri predvajamo do danes najboljše in najveselejše
 zabavni film slavnega francoskega komika in humorista FERNANDELA
KINO SLOGA, tel. 27-30 S5PARAMI OKROGSVETA
 Danes ob 16., 19. in 21. uri

DNEVNE VESTI

Vse naše izvenljubljanske naročnike
 ki nam dolgujejo naročnino za tri ali več
 mesecev, smo te dni obvestili, koliko zna
 ša njihov dolg. Vsem takim dolžnikom
 bo uprava dostavljala naš list samo še do
 5. februarja, tedaj pa bo ukinila dostavo
 vsem, ki dotlej ne bodo svojega dolga po-
 ravnali. Ponovno prosimo vse naše naroč-
 nike, da nam naročnino plačujejo redno
 vsak mesec in nam z netočnim plačevanjem
 ne povzročajo nepotrebnih stroškov.

— Lj »Službenega lista«. »Službeni list
 kr. banske uprave dravske banovine« št.
 9. z dne 31. t. m. objavlja uredbu o ustro-
 ju in službi čuvajsko-logarskega osebja
 pri upravi državnih gozdov, uredbu o
 ustanovitvi sklada za podeljevanje nagrad
 finančnim organom za uspešno delo pri
 odmeri in izterjavi davkov, odredbo o
 spremembi odredbe o minimalnih mezdah
 v dravski banovini, odredbo o določitvi
 minimalnih mezd za trgovsko in ostalo
 višje pomožno osebje in razne objave iz
 »Službenih novic«.

sko-italijanskega stalnega gospodarskega
 odbora v Rimu, po vsej priliki sredi tega
 meseca. Na sestanku bodo razpravljali o
 reviziji kontingentov za izvoz našega blaga
 v Italijo, kakor tudi za uvoz italijanskega
 blaga.

— Jugoslovensko-nemške gospodarske
 zveze. O priliki svojega obiska v Beogradu
 je podal predsednik lipškega veleposlana
 Ludvig Fichte novinarjem zanimivo izjavo
 o jugoslovensko-nemških gospodarskih od-
 nosih ter o udeležbi naše države na vele-
 sejmju. Med drugim je dejal: Kako se obe
 državi gospodarsko izpopolnjujeta v po-
 gledu zunanje trgovine, najbolje kažejo
 statistični podatki v zadnjih letih. Tako
 je imela l. 1933 Jugoslavija 13% vsega svo-
 jega uvoza iz Nemčije, sedaj pa uvaža že
 40%. L. 1933 je Nemčija prevzela 14%
 vsega jugoslovenskega izvoza, medtem ko
 odpada sedaj nanjo z Avstrijo vred 42%.
 Sporedno z razvojem gospodarskih odno-
 sov med obema državama so se utrjevale
 tudi zveze med jugoslovanskimi gospodar-
 stvimi krogi in lipškim veleposlanom. Na spom-
 mladanskem lipškem velesejmu l. 1933 je
 bilo 216. lani pa že 1311 jugoslovanskih
 trgovskih interesentov. Tudi sedanja vojna
 ni pretrgala gospodarskih zvez med
 obema državama, temveč jih je celo utr-
 dila. Med vojno, v dobi velikega pomanj-
 kanja blaga, je lipški veleposlan smatral
 mnogih kupcev iz vseh nevtralnih držav,
 pač zato, ker nudi priliko za navezovanje
 neposrednih zvez kupcev in producentov.
 Toda lipški veleposlan ni posrednik le za
 mednarodno izmenjavo blaga, temveč je
 zlasti revija produkcije vse nemške indus-
 trije, ki si je postavila za cilj, da kljub
 vojni zadovolji vse svoje odjemalce, pre-
 vsem odjemalce iz držav jugovzhodne Evro-
 pe. Lipški veleposlan se bo začel 3. marca
 in bo prirejen v 24 velikih razstavnih pala-
 čah v notranjosti mesta.

— Vizum za posetnike dunajskega vele-
 sejmja. Za potovanje v Nemčijo potrebujejo
 obiskovalci dunajskega velesejmja pose-
 ben vizum, ki ga dobe brezplačno. Pogoj
 je, da bo prošnja za vizum skupno s foto-
 grafijami predložena od zastopnika dunaj-
 skega velesejmja. Da bo vizum pravočasno
 izdan, se mora interesent osebno prijaviti
 pri zastopniku dunajskega velesejmja do
 20. t. m. Če se je prijavi pozneje, mora
 računati z zakasnitvijo in eventualnimi
 posebnimi stroški. Častni zastopnik dunaj-
 skega velesejmja za banovino Hrvaško in
 dravsko banovino je Josip Kulhanek, Za-
 greb, Ilca 9.

Dobro kuhinjo in pijačo nudi svojim gostom
restavracija »Slon«
 vhod iz Franciškanske ulice
V EKSPRESU
 vhod iz Prešernove ulice
 dobite poleg izborne pijače okusno priprav-
 ljene prizgike.
 Vsak dan sveže torte, krofi itd. iz domače
 slaščičarne.
V KLETI
 danes, v petek, soboto in nedeljo
 godba s plesom!
 Za obilen obisk se priporoča
KRIŽ — restavracija

— Zagrebške radijske postaje država
 še vedno ni prevzela. Čeprav je zagrebška
 radijska postaja prenehala biti last de-
 lniške družbe Radio že 1. januarja, vendar
 še vedno ni dobila novega lastnika. Fo-
 der ministro je kupilo postajo za 1.900.000
 din, ni pa dobilo dovoljenja za to vso-
 do državne glavne računovodske kontrole.
 Po zadnjih informacijah s pristojnega
 mesta je pa glavna kontrola vendar od-
 obrila vso potrebno za izplačilo doeda-
 njemu lastniku postaje. Zato računamo, da
 bo postajo jutri prevzel novi lastnik in si-
 cer postno ministruje ter bo v ta namen
 imenovan komisar.

— Železničarji so nakradili na 600.000
 din blaga. Zdjaj je bilo izročeno sodišču
 pet železničarjev iz Slavonskega Broda,
 ki so kradli iz vagonov več let blago.
 Preiskava je ugotovila, da so nakradili za
 600.000 din blaga. Blago so našli na njih-
 ovih domovih, tako da bo škoda v glav-
 nem povrnjena. Železničarji so bili v
 službi že 18 let.

— Sportni trener izumil zdravilo proti
 tuberkulozi. V šremski Mitrovici je bivši
 trener tamkajšnjega mestnega sportnega
 kluba Franjo Laci, ki je zdaj nameščen
 kot trener sportnega kluba Bat'e v Boro-
 vemu, izumil zelo učinkovito zdravilo pro-
 ti pljučni tuberkulozi, kakor trdi. Dosej
 je ozdravil 180 ljudi. Zdravilo kuha iz neke
 trave, a noče povedati iz katere. Zdravilje-
 nje traja dva do tri mesece.

— Nesreča nikoli ne počiva. V tovarni
 KID na Jesenicah je tako nesrečno padel
 delavec Jože Mole, da si zlomil desno nogo.
 — Šestnajstletni posestnikov sin Vladimir
 Brencič iz Hotedračice je padel pri smu-
 canju in si zlomil levo nogo. — Misarskega
 pomočnika Ivana Matjašiča in Ljub-
 ljane je pri delu pograbil stroj in mu po-
 škodoval levo roko. — Šestdesetletna
 preužitkarica Franciska Stepičeva iz
 Šmarja na Dolenjskem, je snoci in spanju
 padla s klopi poleg peči na tla in si zlo-
 mila desno roko. — V ljubljansko bolni-
 šnico so davi pripeljali tudi 52letno vdovo
 viakovodje Eleonoro Vodlak iz Ljubljane,
 ki je na cestni tla nesrečno padla, da si
 je zlomila levo roko v rami.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da
 ne bo v splošnem nobenih bistvenih spre-
 memb. Včeraj je nekoliko snežno in žeo-

gradu, deževalo na Visu, v Splitu, Kum-
 boru, Zirju in Dubrovniku. Najvišja tem-
 peratura je bila v Dubrovniku 10, v Kum-
 boru 8, na Visu in v Splitu 6, v Zirju 2,
 v Sarajevu —2, v Ljubljani —2,2, v Za-
 grebu —4, v Mariboru in v Beogradu —5
 Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,6,
 temperatura je znašala —6, na aerodromu
 —8, snežna plast 49,5 cm.

Iz Ljubljane

— Lj Vsem našim ljubljanskim naročni-
 kom, ki do 5. februarja ne bodo poravnali
 zaostale članarine, bo uprava ukinila do-
 stavo. Plačujte naročnino točno, ker s tem
 olajšate delo, sebi pa zajamčite redno do-
 stavo.

— Lj Obisk Gorenjske bo omogočen z iz-
 letniškimi vozovnicami, ki veljajo za na-
 slednje vlake: popoldne ob 15.40 iz Ljublja-
 ne, jutri zjutraj ob 5.40, povratek jutri
 zvečer z vlakom št. 919, ki prihaja ob 22.10
 v Ljubljano.

— Lj Opozorilo borecem za osvoboditev naš-
 e severne meje. Vsi, ki so mestnemu vo-
 jaškemu uradu v Ljubljani predložili vlobo
 za podelitev spominske kolajne na borbe
 za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije
 1918-1919 in niso priložili nikakih dokazil,
 morajo dodatno k tem svojim vlogam naj-
 kasneje do 10. februarja predložiti še over-
 jen prepis vojaške odpustnice ali vojaške
 knjižice, ker sicer njihovih prošenj ne bo
 mogoče vzeti v pretres.

3. februarja PLES

Doma jugoslovanskih obrtnikov
 v KAZINI. Maske dobrodošle.

— Lj Posetite zaključno predavanje te-
 čaja »Vzgoja mater« o negi bolni-
 ka doma, ki bo dreval ob 20. v ženski
 gimnaziji, Bletwelsova cesta. Predavala bo
 dipl. zaščitna sestra Ant. Sešen. Vsakdo
 dobrodošle!

— Lj Filharmonična družba ima svoj red-
 ni letni občni zbor v ponedeljek 12. t. m.
 ob 18. v Hubadovi dvorani Glasbene Matice
 v Ljubljani, Vegova ulica. Poleg obič-
 ajnih poročil so na dnevnem redu tudi
 volitve odbornikov.

— Lj Violinski koncert bo v ponedeljek
 5. t. m. v maji filharmonični dvorani. Na-
 stopila bo sialna italijanska violinistka
 Lilija d'Albore, ki je inteligentna in ču-
 stvena interpretka z najstajnejšo tehniko
 violinske igre. Pariška »La revue musi-
 cale« jo pristiha med najboljših violinistke
 vse Evrope. Na izredno pomembni koncert
 opozarjamo naše občinstvo. Koncert bo v
 ponedeljek 5. t. m. ob 20. — Odbor.

— Lj XIV. koncert ljubljanske filharmoni-
 je, ki bo v petek 9. t. m. v Unionu, bo
 dirigiral g. K. Baranovič, ki se bo z njim
 prvič predstavil ljubljanskemu kulturne-
 mu občinstvu. Priznani hrvaški umetnik,
 ki se udeležuje kot skladatelj in dirigent,
 je markantna umetniška osebnost, čigar
 ime je znano doma in v tujini. Dirigiral
 je že nešteto koncertov, med drugim tudi
 v Pragi in v Varšavi. Bil je leto dni dir-
 gent slavne ruske baletne skupine Ane
 Pavlove, s katero je prepotoval vse Evro-
 po in žel nedeljena priznanja. Poleg Čaj-
 kovskega. Smetane in Bravničarja bo di-
 rigiral tudi svoje najodličnejše delo »Srce iz
 lecta«.

— Lj Glasbena Matica ljubljanska bo ime-
 la svoj redni letni občni zbor v soboto
 17. februarja ob 18. v Hubadovi pevski
 dvorani poslopja Glasbene Matice v Vegovi
 ulici.

— Lj Pevski zbor Glasbene Matice. Dre-
 vna izjemoma odpade. Prihodnja vaja v
 ponedeljek 5. t. m. ob 20. — Odbor.

— Lj Redek jubilej. 35 letnico svojega
 službovanja pri ljubljanski kreditni ban-
 ki v Ljubljani slavi danes g. Ivan Pavč-
 nik, ki je nastopil službo dne 1. februarja
 1905., ko je bil star 26 let. Ves ta čas je
 služboval nad vse marljivo in požrtvoval-
 no ter v polno zadovoljstvo uprave zavoda.
 Zaradi svojega prikupnega značaja je bil
 pri tovarniških vedno zelo priljubljen in
 je še danes zvest priča njegove strokovne
 organizacije. Razmeroma še mlad se
 je poročil z gđ. Terezijo Koščak, s kate-
 ro je vzgojil 3 otroke, ki so vsi v ugled-
 nih službah. S pridnostjo in varnostjo mu
 je uspelo, da si je ustvaril pred nekaj leti
 svoj lasten dom. Želimo mu, da bi še
 dolgo vrsto let užival v krogu svoje ro-
 dline, zdrav in vesel, nad vse srečno starost.

— Lj V petek na Kurešček, v nedeljo na
 Polževo. Prijave Putnik.

— Lj Pri »Sočinem« družabnem večeru v
 petek 2. februarja v Trgovskem domu ob
 8. zvečer se bodo zbrali vsi Sočani in pri-
 jateljji ob skrbno pripravljenem sporedu,
 pri katerem nastopijo naši odlični operni
 člani, Istrani z istrskim kolom, sokolski
 orpeter Broadway. Prosta zabava s ples-
 som. Buffet prvovrsten, nizke cene. Vstop-
 nina samo 10 din. Obleka promena. Na-
 vsi dobrodošli. Prosimo, pridite točno.

— Lj Taborski prostori se odevajo v novo
 obleko, kakor jo preskrbe člani vsako leto
 na pustno soboto, ko ima taborska druž-
 ina predpustno veselje, h kateremu pridno
 vabi vse, kar leze ino gre. Letos se bomo
 prav pridno vrtili v »Pomladnem« veselju,
 ker nam je trdota te zime že res nekam
 dolga. 77—n

— Lj Pust se bliža h koncu. Še nekaj dni
 in nekaj zabav, pa bo veselja in smeha za
 leto dovolj. Da pa ne bo komu žal, da se
 ni dovolj zabaval, naj se že danes odloči
 in sklene: »V soboto 3. t. m. grem v So-
 kolski dom v šiško na veliko maskarado.«
 Vse centene maske naj ne pozabijo na učin-
 kovitost svojih kostimov, ker bo konkuren-
 renca velika, daril pa — malo, zato pa
 ta lepa. 72—n

— Lj Še-lite razvedrila, zabave, smeha?
 Potem ne pozabite ogledati si srčkano in
 zabavno igr »Posem s ceste«, v kateri
 vas bo zabavali zgodci s ceste: Miško,
 Karel in Kristof. Če pri premieri je zmanj-
 kelo krožnikov in krompirja, ki služi Kri-
 stofu kot obrambno sredstvo proti jeskavi

vdovi Katri in zvitemu cunjarju Konradu.
 Ves ta napad in še druge komične situ-
 acije boste videli v tej igri, ki bo jutri na
 svečnicu ob 15.30 v domu Sokola Ljubljana-
 Zg. šiška. Rezervirajte si vstopnice! Reži-
 ja v Kristofovih rokah. 70—n

— Lj Maskarada »V belem carstvu«. So-
 kola Vič, ki bo v soboto 3. t. m. ob 20. v
 sokolskem domu, bo prav tako privlačna,
 kakor je bila lanska »Tabarine«. Razkošne
 dekoracije, ki so jih izvršili naši marljivo
 člani, bodo močno povzdignile veselo pust-
 no rajanje in zabavo. Bar, separe, dancing
 itd. bodo nudili vsem posetnikom izborn
 prigrizek in pijačo. Ob zvokih Falcon-
 jazza se bo vrtilo staro in mlado Kdor se
 bo hotel res imenitno zabavati in preživeti
 nekaj uric med veselimi in zadovoljnimi
 viškimi Sokoli, bo obiskal maskarado vi-
 skega Sokola. Vsi dobrodošli! Tramvajska
 zveza zelo ugodna. 73—n

— Lj Sokolsko društvo v Štepanji vasi
 ima dreval valčkov večer v sokolskem
 domu, brez vstopnice! — Vsi bratsko
 vabljeni!

— Lj Šoferski ples, ki bo dreval v Delavski
 zbornici, bo eden izmed najzabavnejših in
 najcenejših, kar jih bo danes v Ljubljani.
 Zato vam svetujemo, ne iščite zabave drug-
 der, ker se boste med šoferji najboljše po-
 čutili. Vstopnina 5 din. 75—n

— Lj Redni letni občni zbor železniških upo-
 kojencev za dravsko banovino v Ljubljani
 bo v nedeljo 11. t. m. ob 14. v vrtnem
 salonu pri Levu, Gosposvetska cesta 16.
 Člani vjdno vabljeni. — Odbor. 71—n

— Lj Za revno mater šestih otrok iz Zg.
 šiške, ki bi rada izšla tudi hromo hčer
 in kupila dekletu protezo, so darovali še
 naslednji dobrosrčni ljudje: Anica 50 din,
 nemimovani 20, nemimovani 50, dr. M. Ho-
 čevar iz Domžal 50, A. H., Ljubljana. 40
 in nemimovani 100 din. — Vsem darovalcem
 iskrena hvala!

— Lj Jutri in na pustno soboto ob 20.15
 ter na pustno nedeljo popoldne ob 15.15
 se boste najbolje zabavali in od srca na-
 smejali pri šentjakobskih, ki bodo trinaj-
 stični ponovili zabavno Nušičevo veseloliro
 »Uježe«. Ker so bile vse dosedanje predsta-
 ve popolnoma razprodane in je vedno od-
 šlo mnogo ljudi brez vstopnic, jih kupite
 že v nanrej jutri, v soboto in nedeljo
 ob 10. do 12. in ob 15. do 17. ter eno uro
 pred začetkom predstave. Vstopnice re-
 zervirate lahko tudi pisмено na naslov:
 Šentjakobska gledališča, Mestni dom.

Kavarna »Tabor«

danes in v soboto vsa noč odprta!

— Lj Češka opereta »Veseli bohem« v
 kinu Unionu. V tej fmski opereti so nam
 Čehi predstavili eno svojih najboljših ope-
 retnih pevk — Jarmilo Kširovo. Ta izvrst-
 na subreta, ki je z velikim uspehom go-
 stovala po vseh večjih evropskih operet-
 nih odrih, ima izredno simpatičen glas le-
 po postavo, odlično igr. skraka vse to,
 kar zahteva oder ali film od dobrega
 igralca! Jarmila Kširova je še na vsakem
 odru pridobila simpatije publike in si jo
 bo tudi v filmu »Veseli bohem«. Češki
 naziv filma je »Vesela bida« (Veselo stro-
 maštvo), ter je prav zabavna muzikalna
 veselolira, ki nudi gledalcem mnogo pri-
 jetnega razvedrila. Ne samo v Pragi in
 na Češkem, temveč tudi v inozemstvu je
 imel film prav velik uspeh. Poleg Kširo-
 ve igra v filmu Hans Vitova, ki jo že po-
 znamo iz nekaterih dobrih čeških filmov
 (zupkov križev pot) in simpatični A.
 Novotny, znan iz »Vražjih študentov«.
 Čehi so v to filmsko opereto vložili mno-
 go poštenega truda, odlično igr. in režijo,
 mnogo razkošja, lepo glasbo, vsled česar
 je tudi uspeh operete popoln ter je film
 vsepovsod ugajal. Za pustni čas bodo te-
 daj obiskovalci kina Uniona našli pri Ve-
 selih bohemih dovolj prilike za smeh, za-
 bavo in razvedrilo 463.

— Lj Največji tehnikolor-film »In nastalo
 je novo carstvo« vrte od danes dalje v kinu
 Matic. Zopet si je svetovna filmska druž-
 ba Warner Boos izbrala za to monumen-
 talno delo prvga ameriškega režiserja Mi-
 haela Kerteza, stvaritelja filma »Robin
 Hood« in ljubljena vse kino-publike zna-
 nega junaka Errola Flynna. Film »In na-
 stalo je novo carstvo« je v letošnji sezoni
 največji in najlepši barvni film, ki je stal
 celo premoženje, našega denarja 125 miljo-
 nov dinarjev, kar je največja vsota, ki jo je
 zadnje čase zahteval kak film. Ni čudno,
 dela za ta film so trajala nad leto dni.
 Za film so preskusili vse dosežane izume
 na področju barvanega filma ter se od-

ločili za najdražji, toda najdovršenejši si-
 stem. V Ameriki se je premiera filma »In
 nastalo je novo carstvo« predvajala v naj-
 večjem razburjenju in doživlju. V mesto
 je lepega jutra privozil iz Hollywooda po-
 seben vlak, s katerim se je pripeljal nič
 manj in nič več kakor 200 filmskih zvez-
 d in zvezdnikov. Hkrati je nad mesto prid-
 grmelo 50 velikih letal, ki so ves dan kro-
 žila nad mestom, ga zavijala v besen hrust
 in truse ter opozarjala publiko na premiero
 tega največjega tehnikolor-filma. Naš znan
 in splošno priljubljeni junak Errol Flynn
 se nam ponovno predstavi v svoji neprekos-
 ljivi vlogi velikega borca za pravico, za-
 ščitnika ubogih in legendarnega junaka naš-
 ih sanj. Kakor je pred letom dni v kinu
 Matic vžgal in navduševal film »Robin
 Hood«, prav tako bo tudi film »In nastalo
 je novo carstvo« ugajal in zabaval najšir-
 še občinstvo. Opozarjamo torej na današ-
 njo premiero tega filma v kinu Matic. 451

— Lj Ponesrečni smučarji. Včeraj so pri-
 pejali v ljubljansko bolnišnico kar pet po-
 nesrečnih smučarjev. 13letni služiteljev
 sin Franc Zupanc iz Ljubljane si je pri
 smuki zlomil levo nogo. — Delavček sin
 Ivan Novak iz Zg. Gornjevca se je smučal
 nad vajo kjer pa se je zaletel v drevo in
 si zlomil desno nogo. — 19letni Ivan Povše,
 doma nekje iz okolice, si je zlomil pri smu-
 ki levo nogo, prav tako posestnikov sin
 Stanko Bajžeti iz Strazišča pri Kranju,
 dijak Milan Blizovičar iz Ljubljane pa si
 je zlomil pri smuki nogo v gletnju. — V
 bolnico so davi pripeljali tudi 18letnega po-
 sestnikovega sina Cirila Godca iz Jenčice,
 ki si je pri delu v gozdu zmečkal prste na
 levi roki.

— Lj V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani
 pri franciškanskem mostu se sedaj nahaja
 optik in urar FR. P. ZAJEC, torej na-
 več na Starem trgu. — Samo kvalitetna
 optika. 31.

— Lj V gostini pri Vrhnici na Barju bo
 na Svečnico 2 febr. in v nedeljo 4. fe-
 bruarja koncert. Vabljeni! 67—n

Bolešnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 1. februarja: Ignacij
 Jutri: Petek, 2. februarja: Svečnica

DANASNJE PRIREDITVE
 Kino Matica: »In nastalo je novo car-
 stvo«

Kino Sloga: S 5 parami okrog sveta
 Kino Union: Madame Butterfly ob 16.
 in 19. Veseli bohem ob 21
 Kino Moste: Mickey Rooney »Šestnajst-
 letnik« in »Krik džungles«

Razstava alpinskih slik Edo Deržaja v
 Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 18.
 Zaključno predavanje tečaja »Vzgoja ma-
 tere« — Nega bolnika doma! Predava dipl.
 zaščitna sestra Ant. Sešen ob 20. na žens-
 ki gimnaziji, Bletwelsova cesta

Planinski ples ob 20. na Taboru
 Valčkov večer v Sokolskem domu v Šte-
 panji vasi

PRIREDITVE NA SVEČNICO
 Kinematografi isti spored
 Šentjakobski oder »Uježe« ob 20.15
 Otroški ringaraj ob 15.30 v Kazini
 Razstava alpinskih slik Edo Deržaja v
 Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 18.

DEŽURNE LEKARNE
 Četrtek: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Ho-
 čevar Celovška cesta 62, Gartner, Moste —
 Zaloška cesta 47
 Petek: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trn-
 koczy deš., Mestni trg 4, Ustar, Selenbur-
 gova ulica 7

Mestno dežurno zdravniško službo bo
 opravljal od četrтка ob 8. ure zvečer do
 sobote do 8. zjutraj mestni višji zdravnik
 dr. Fran. Čiber, Srbska ulica št. 7/1, tele-
 fon št. 36-41.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri
 Četrtek, 1. februarja: Na prisojni strani.
 Red Četrtek

Petek, 2. februarja: ob 15. uri: Kozarec
 vode. Izven Znižane cene. Ob 20.: Profe-
 sor Klepac. Izven Znižane cene
 Sobota, 3. februarja: Neopričivena ura.
 Izven Znižane cene

OPERA

Začetek ob 20 uri
 Četrtek, 1. februarja: Lumpactus Vagabun-
 dus. Premiera. Premierski abonma.

Petek, 2. februarja: ob 14.11. uri: Pri treh
 mladenkah. Izven Gostovanje Dječega
 carstva iz Zagreba Ob 15. uri: Pri be-
 lem konjaku. Izven. Znižane cene Ob
 20. uri: Frasquita. Izven. Gostovanje
 ge. Zlate Gjungjenac

Sobota, 3. februarja: Lumpactus Vagabun-
 dus. Izven

SPORT

Obveščamo udeležence tekem za državno
 mladinsko prvenstvo, da je dovoljena za
 udeležence polovljena vozina. Na odhodni
 postaji kupite obrazec K 13 in cel vozni
 listek do postaje Rateče—Planica, kjer
 boste dobili potrdilo o udeležbi. Ugodnost
 polovljene vozine velja do ponedeljka 5.
 februarja.

Zbor ljubljanskih prostovoljnih gasilcev

Ljubljana 1. februarja
 V Mestnem domu je bila snoci 70. red-
 na letna skupščina Društva ljubljanskih
 prostovoljnih gasilcev ob prav lepi udelež-
 bi vedno discipliniranega članstva.

Zborovanje je ob 19. otvoril predsednik
 g. Leopold Zupančič, ki je najprej izrekol
 pozdrav Nj. Vel. kralju Petru II., pokro-
 vitelju vsega gasilstva v državi Nj. Vis.
 kraljeviču Tomislavu in vsemu kraljevskemu
 domu, ki so mu zborovalci zagotovili
 neomajno zvestobo. Nadalje je pozdravil
 zastopnika lupana m. s. g. Baša in vse vest-
 ne čtne sodelavce, zastopnika mestnega
 poglavarstva g. fizika dr. Rusa, komisarja
 g. Frelaha, zastopnika župe g. Erbežnika in
 jim izrazil za njihov trud iskreno zahvalo.

— Lj Nadaljnega predsednikovega poročila
 je razvidno, da si je upravni odbor postavi-
 lani nalogo, četo čim boljše opremiti,
 vendar pa ni popoln

Ozadje vojne med Finsko in Sovjetsko Rusijo

Prvi finski zunanji minister Holsti o početkih spora s Sovjetsko Rusijo

Bivši finski zunanji minister in stalni delegat Finske pri Društvu narodov Rudolf Holsti je opisal svoje spomine o začetkih konflikta med Finsko in Rusijo. Povedal je, da nekateri ne malo znane faze o pogajanjih med Finci in Sovjetsko Rusijo pred 20 leti.

Problem Finske, piše Holsti, je vreden, da ga spozna vsi svet. Nočem orisati ozadja spora med Finsko in Sovjetsko Rusijo po uradnih poročilih in ga razmotrivali od vseh strani, temveč bom pomenil le nekatere osebnostne spomine iz dobe od 1. 1919 do 1. 1939.

Ko sem kot finski zunanji minister obiskal službeno v februarju l. 1937 Moskvo sva s sovjetskimi komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim izmenjala običajne zdrave pri slavnostnem kosilu in izrazil oba odkrito željo, da bosta obe državi spoštovali veljavne pogodbe in si prizadevali, da se bodo nadaljevali med Rusijo in Finsko odnosi dobrega sosodstva.

Na dan po mojem prihodu v Moskvo me je sprejel predsednik sovjetske zveze Kalinin. V pogovoru se je spomnil na čase, ko so ga preganjali caristični orožniki in policajci ter je moral bežati na Finsko v obeh državah, je nadalje izjavil Kalinin ob tej priliki, izgnanje polagoma generacije, ki so se skupaj borile proti carističnemu režimu in so imele zaradi tega polno razumevanje in spoštovanje za bodoče cilje svoje domovine Rusija ima dovolj prirodnih bogastev in ne potrebuje ničesar od Finske.

S takimi izrazi medsebojnega zaupanja mi je Kalinin želel ves uspeh pri pogajanjih z Litvinovim.

Nekaj trenutkov nato smo bili zbrani pri obedu, ki ga je priredil Molotov. Molotov je dvignil svojo čašo in mi rekel, da sem na banketu prejšnji večer pozabil napiti Stalinu, ki je kot komisar za manjšino in velik prijatelj Fincev dne 4. februarja 1918 predlagal sovjetski vladi naj prizna de jure republiko Finsko. V svojem odgovoru sem rekel, da sem prejšnji večer napil sovjetski vladi kakor zahteva protokol.

Po obedu sem se razgovarjal z več člani sovjetske vlade. Imel sem vtis, da so moje zjave glede zunanje politike Finske pomisleke zlasti komisarja za vojno Vorosilova.

Nekaj mesecev kasneje sva se srečala z Litvinovim v Lončnu ob kronanju kralja Jurija VI. Ob tej priliki mi je Litvinov zatržil, da bo vse storil, da se bodo odnosi med Finsko in Rusijo razvijali v skladu s skandinavsko politiko nevtralnosti. V septembru l. 1938 mi je Litvinov govoril še o nadaljevanju politike dobrega sosodstva med obema državama.

Katera so bila vprašanja v zadnjih 20 letih, v katerih ni bilo soglasja med sovjetsko in finsko vlado in katera sta si obe vladi prizadevali rešiti v obojestransko zadovoljstvo?

Tri tedne potem, ko je sovjetska vlada priznala de jure finsko republiko, je skušala priključiti finsko ozemlje sovjetski federaciji, poskus pa l. 1918 ni uspel in ob koncu maja istega leta se je Finska znebila komunističnih čet. Vojno stanje je trajalo med obema državama še leto dni. V juniju l. 1920 so se pričela pogajanja za mir v Tartu v Estoniji. Sovjetski delegati so v velikim nezaupanjem poslušali predloge finskih delegatov.

Najtežja je bila rešitev vprašanja Fincev, ki žive na ruskem ozemlju. V okolici Leningrada je živel več desetletno Ingrijevci, od Ladogaške jezera do Ledenege morja pa je živel okoli 200.000 vzhodnih Karelijcev. Narodno skupnost teh ljudi s Finci dokazuje najbolj folklorja z ozemlja, kjer prebivajo Karelijci in Ingrijevci. Tu je naš folklorist Lönnrot odkril številne narodne pesmi, ki tvorijo našo narodno epopejo »Kalevala«, katero so primerjali Ilijadi in Odiseji. Med svetovno vojno je zavezniška armada prodirala od murmanske obale v notranjost Vzhodne Karelije in je prebudila v ljudstvu željo po samoodločbi, namreč po priključitvi Finski. Med pogajanjimi za mir v Tartu sovjetska Rusija ni pristala na plebiscit, s katerim bi se Karelijci in Ingrijevci odločili za Rusijo ali za Finsko. Prišlo je do kompromisa, toda sovjetska vlada je zagotovila Karelijcem in Ingrijevcom popolno avtonomijo.

Sovjeti so se po podpisu mirovne pogodbe v Tartu maščevali nad Karelijci in Ingrijevci, ki so se izrekli za samoodločbo. Od leta do leta je bila samovoljna politika sovjetske vlade v tem delu hujska, cele družine je vladno deportirala v notranjost države in tisoče in tisoče je neusmiljeno preganjala. Hotela je za vsako ceno uničiti Karelijce in Ingrijevce. Kadarkoli je finska vlada protestirala v Moskvi

proti takemu početju, so odgovorili, da se usoda Karelijcev in Ingrijevcev tiče samo Rusije in nikogar drugega.

Po boju za neodvisnost Finske spomladani l. 1918 je nekaj tisoč Fincev pobegnilo z rdečimi četami v Rusijo. Njihove družine so upale, da se bodo begunci vrnili in je finska vlada celo posredovala za povratek v Moskvi, toda sovjeti so odgovorili negativno na vse intervencije. Ball so se očito, da bi begunci povedali doma resnico o položaju celavcev v Rusiji kar bi bila naravna obramba proti podtalni komunistični propagandi, ki je hotela Fince prepričati da se delavcem bolje godi v Rusiji kakor v kapitalističnih državah.

Meja med Finsko in Rusijo je dolga, za-

radi česar je razumljivo, da so se čisto dogajali obojni incidenti. L. 1922 je bila ustanovljena na obeh straneh posebna obojema komisija, ki se je počela z incidenti na meji in do septembra lani se je na ta način posređilo urediti vse težave na meji.

Prvič je sovjetska vlada pokazala izrazito sovražnost Finski maja lani, ko sta se Finska in švedska opet na svet Društva narodov glede zopetne ugotovitve Alandskih otokov Rusija se je z vsemi silami prizadevala, da bi to vprašanje odločila. V Zenevi so mi sovjetski delegati pojasnili, da je Rusija v pogajanjih z drugimi vladami glede ohranitve miru v Evropi, da se Fincev ne bo česa bitu po končanih pogajanjih in da se bo rešilo potem tudi vprašanje Alandskih otokov.

Ko je Rusija začela vojne operacije na Poljskem lani v septembru se je podvzela, da zadržati do 5. oktobra pa je sovjetska vlada povabila Finsko na razgovore ter ni niti navedla, o čem se bosta delegaciji pogajali. Kljub temu je Finska vabilo sprejela.

Br. Ciril Zupan in Jože Koren sta v imenu nadzorstva predlagala društveni upravi in blaginjski razrednici s pohvalo ter posveta članstvo, naj pogoja s vso poštovanostjo in ljubeznijo sanacija društva, ki je v l. 1939 lepo napredovalo. Predlog je bil sprejet soglasno.

Na predlog br. Al. Urbančiča je bila nato soglasno izvoljena nova uprava, kakor je bilo dogovorjeno na prejšnjem članskem sestanku. Skupščina je potrdila tudi vse predloge za društveno delo v jubilejnem poslovnem letu 1940.

Tajnik Sokolske župe br. Stane Flegar je v daljšem govoru pohvalil delo Sokola Ljubljana III in mu želel najlepše uspehe za desetletnico.

Starosta br. Deu je zaključil skupščino s zahvalo vsem poročevalcem za lepe referate in članstvu za strokovno ter finančno sodelovanje. Razvil je nekoliko društvenega programa za l. 1940 in poudarjal važnost priprav za veliki sokolski zlet v Beogradu l. 1941 ob proglašitvi polnoletnosti prvega staroste SKJ Nj. Vel. kralja Petra II., ki so mu val prisotni vsi člani trikrat »Zdravilo«

na, ki razpolagajo z odlično izvežbanimi mladimi smučarji, vendar pa tudi drugi »južnejši« ne bodo hoteli kar tako odnehati. Obeta se nam torej ljuta borba. Za občinstvo so bile sokolske mladinske tekme Gorenjske župe vedno priljubljen dogodek, zato je bilo prav, ker se je župa odločila privediti tekme v Strazišču v neposredni bližini Kranja, ki je le v mali meri deležen takih tekmovalcev. Ugodne smešne prilike bodo v še večji meri povzročile, ki mu je čas dopušča, da bo opazoval izvežbanost naše mladine, še že ne dopoldne, pa vsaj popoldne pri skakalnih tekmah.

So!o! Brezovca pri Ljubljani. V aredu 3. februarja zvečer bomo v našem domu privedli II. veliko maskarado z nagradami in tekmovalnim mask. Prijetno bo ta večer in zabave za vsakega dovolj. V soboto 20. januarja smo privedli podučno in sedanjim prilikam potrebne predavanje pod naslovom »Obramba proti napadom iz zraka in zaledaj«. Predavatelj je bil referent banke uprave g. Janko Bedrač, kateremu smo vsi hvaležni za zvečer izvajanja. Obisk je bil lep. Dne 21. t. m. je naše društvo polagalo obračun enoletnega dela, na svoji VIII. redni glavni skupščini. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, da je bilo preteklo leto od ustanovitve najplodovitejše. Bilo je leto obširnega dela pri graditvi doma in letnega telovadišča. Blaginjsko poročilo izkazuje razveseljevalno stanje. Naša telovadišča so skoro pretežna, ker se telovadni oddelki številčno vedno bolj množijo. Tako je prav in to je naš najboljši uspeh in dokaz našega postopnega dela. Skupščina je potekla v bratski slogi ter je bila za bodoče poslovno leto izvoljen sodržavni s predstavniki mlajših moči dosedanji odbor z br. Andrejem Jevcem kot starosta na čelu kar nam jamči da bo društvo delalo z enakimi uspehi kakor doslej

Jejte oves namestu masti V Nemčiji priporočajo oves kot zelo redilno hrano za ljudi

Tako priporočajo v nemški reviji »Umschau« dr. Eberhardt Klump. Dokazuje, da je oves služil kot izvrstna hrana ljudem že v najstarejših časih in da ga v mnogih krajih uživajo tudi danes ter bi bilo primerno, da bi se konzum ovsca čim bolj razširil.

Že izkopane iz kamene dobe nam dokazujejo, da so ljudje jedli praženo žito, ko so bili še popolni divjaki. Žito so torej ljudje uživali mnogo prej, kakor pa so iznašli kruh. Uživanje praženega žita in predvsem ovsca je bilo ohranjeno do danes v nekaterih manj prometnih krajih. Dokaz tega sta tudi kralja Alb in Gäu na Würtemberskem, kjer kuhajo za kosilo gosto soljeno kašo iz praženega ovsca, tako zvan »Habermusch« (Haber — Hafer — oves). Prejšnje čase, dokler na deželi še niso poznali kave in ni bilo malih špicerijskih trgovin, so jedli takšno kašo za obed in večerjo. Počutili so se zelo dobro ter so opravičali z lahkoto sajetega dela. Že to dokazuje da je oves zelo redilno.

Kemična raziskovanja raznih vrst žit nam dokazujejo, da oves po svoji redilnosti ne zaostaja za drugimi vrstami žita. Po množini masti pa celo prednjači. Oplupljeni oves vsebuje povprečno 61% ogljikovih hidratov (škroba) 13 odst. beljakovin in 7 odst. masti. V primeru s pšenico je količina ogljikovih hidratov in beljakovin skoraj enaka masti, pa je trikrat več, kajti pšenica ima kakor žit in oves nekaj čez 2 odst. masti. Ker ima oves torej največ masti med žiti je verjetno, da bi se dele vzgojiti vrste, ki bi vsebovale še mnogo več maščobe in ki bi jih ne bilo treba še prilagojevati na srednjeevropske potrebe.

Iz ovsca izdelujejo že razna hranila, s njihova poraba se žal pre malo širi. To je pa treba pripisovati temu, da so ti izdelki ovsca v primeru s kruhom znatno dražji, a razen tega je mogoče iz ovsca pripravljene za hrano kuhati le redke kaše, ki nimajo posebno dobrega okusa, če niso dovolj oslajane.

Zato je posebno priporočljivo kuhanje kaše iz opraznega ovsca. V praženem ovsu je zelo malo vode, zato nas tem bolj nasi. Pražena zrna je treba tudi dobro zvečiti, kar ima zopet prednost ker utrjuje zobe. Okus praženega ovsca je mnogo prijetnejši kakor navadne ovsene kaše. Pred praženjem je treba oves olupiti in po tem ga zmelati v drobov, tako da nastane iz enega zrna približno pet drobov. Tako zmelati oves je treba pražiti le toliko, da malo porumeni, nikakor pa ne tako, da bi se sežgal.

Würtemberski kmetje si dajejo oves olupiti in mleti v mlinih, pražijo pa ga sami doma v železnih ponvah, kakor bi pražili kavo. Sprazeni oves shranjujejo v vrečkah, ki jih obesimo v hladnih prostorih. V mestih bi lahko praženo oves prevzela pražarna kava. Dr. Klump računa, da bi Nemci lahko prihranili na leto izredno mnogo masti. Če bi vsak Nemeec na dan pojedel 30 gramov praženega ovsca, bi to zneslo na leto milijon ton za vso Nemčijo. Ljudje bi tako porabili 50.000 ton masti, kar bi bilo zelo koristno, ker bi s tem prihranili mnogo žita, ki ga sedaj porabijo za kruh, pa tudi precej masti, žal je veliko vprašanje, ali je oves v resnici redilno in priporočljivo, da bi lahko celo nadomestoval mast, kajti med vojno se radi pojavljajo razni reformatorji prehrane.

Občni zbor Sokola v Mokronogu

Sokolsko društvo v Mokronogu je imelo v ponedeljek 28. t. m. občni zbor, na katerem je predložil obračun svojega poslovanja v preteklem poslovnem letu.

Starosta br. dr. Skulj je v svojem otvoritvenem govoru poudarjal, da sokolstvo neomajno veruje v moč in silo jugoslovenskega in edinstvenega naroda in države ter da je naš edini interes nedeljiva Jugoslavija, za katero so Sokoli prelivali svojo kri v pretekli svetovni vojni. Končno se je spomnil med letom umrlega br. Dn. Ča. Čegar spomin so navzoči pietetno počastili.

Iz poročil uprave je razvidno da je društvo vedno izvrševalo svojo nalogo tako v telovadišču kakor tudi v prosvetnem in socialnem pogledu v okviru Petrove petletke je dosegel prav lično streščke, ki je eno najlepših na vsem Dolenjskem. Vprašanje letnega telovadišča bo prišlo v reditev v prihodnjem poslovnem letu. V Trebelnem se je s pomočjo matičnega društva ustanovila sokolska četa, katere ustanovni občni zbor je bil dne 25. junija. Pri tej priliki je bil tudi telovadni nastop pri katerem je nastopilo celokupno matično društvo in tudi več sosednih društev. Društvo je sodelovalo v telovadni nastop ter je sodelovalo s telovadbo tudi v Novem mestu, mladinski zlet je bil na Trebelnem, tudi dramatični odsek je bil delavski. Slovesno je proslavilo društvo kraljevski dan 6. septembra in praznik narodnega zedinjenja s prav lepo akademijo. Tudi predavanja in nagovori pred vrsto so bila redna.

Socialni odsek je priredil Miklavžev večer, na katerem sta bila obdarovana deca in naraščaj, in zelo bogato božičnico, pri kateri je bilo obdarovanih 183 otrok z obilico in obuvalom.

Društvena blaginjska izkaznica 95.837 din prometa in sicer 47.768,75 din dohodkov ter prav toliko izdatkov. Društvo ima še nekaj brezobrestnega dolga za Sokolski dom.

Po poročilih je bila izvoljena društvena uprava z dr. Stanetom Skuljem kot starosta na čelu ki je porok da bo sokolsko društvo v bodoče z vso vestnostjo in marljivostjo izpolnjevalo svoje naloge.

Župni delegat br. Gregorc je skupščino pozdravil v imenu župe ter izrekel zahvalo za vestno in točno poslovanje. Sodril je k vztrajnem delu ne glede na nasprotstva z ene ali druge strani Sokolstva je s svojim delom za narod in državo na prvi polji zato bo tudi zmagal v svojih stremeljih.

Po krajši debati o smernicah za bodoče delo je br. starosta zaključil lepo uspele zborovanje s pozivom: Le naprej, brez miru...

Iz Novega mesta

Novomeška goslika četa je imela v nedeljo občni zbor v sejni dvorani mestne občine. Namestu odstopivšega predsednika mestnega župana dr. M. Polemka, je otvoril zborovanje poveljnik čete Ernest Belec, ki je podal splošen pregled dela iz poročila tajnika L. Koščka je bilo razvidno, da ima četa 57 članov med njimi 35 izvršilnih 16 rezervnih in 6 častnih. Podpornih članov je 114 in 4 dobrotniki. V svojem poročilu je tajnik poudarjal, da se morajo odstraniti iz čete vsi kvarni elementi, ki bi rušili njen ugled pa tudi vsaka politika. Za njo je podal blaginjsko poročilo ter Fr. Pelko st. Blaginjska izkazuje 38.075,70 din dohodkov in 33.666 izdatkov. V imenu nadzornega odbora je gov. Anton Koščak izrekel blaginjsko priznanje in predlagal razrednico Orodjar ter Bernard Bruno te omenil, da je četni inventar, brez stolpa in orodjarne, ki je občinska last, na 20 odst. stotnem odbitku vredne 176.000 din. Orodjarna sama je ena najboljših urejenih v Sloveniji. Vseh čevljev je 820 in je od teh polovica v najboljšem stanju. Pri volitvah v odbor so bile postavljene tri liste. Za predsednika je bil izvoljen tov. Erno Krol, za tajnika dosedanji tov. Lado Košček, za blaginjska Fr. Pelko st., poveljniško mesto je prevzel Bruno Bernard podpoveljniško Ivan Ferlic v nadzorni odbor je bil izvoljen kot predsednik Franc Hočvar član pa so: Karol Luhi Al. Medved in Martin Petrič. Po poročilih funkcionarjev je govoril župni tajnik Ferdo Avsec. Bilo je mnogo govora o zadnjem incidentu ki ga je omenil tudi »Slov. Narod«. K tej točki se je oglašila tudi galerija, ki pa je je dal župni tajnik izprazniti. Moč se je hudoval zaradi našega poročila, ki je bilo popolnoma objektivno, in našel, da bo temu moral slediti popravek Mi ga vsekakor želimo, ker bomo šele potem objavili kar smo iz lastnih nagibov zamočali.

Puštite za nočjo skrbi doma in obiščite zvečer prijetno domačo zabavo v hotelu Kozlič, karnor vas uljudno vabita Pavel in Minka Majnik. 74—n

... za sokolskim praporom

Soko! Ljubljana III. je imel svojo redno letno skupščino 24. januarja.

Starosta br. Deu je po otvoritvi zborovanja poudaril, da stopa dvostrvo v jubilejno desetletnico svojega dela, ki je usvajalo pogoje, da pričnemo graditi trdne temelje za lastni dom.

Iz tajniškega poročila br. Cirila Kemperla je razvidno da je bežigrjski Sokol sodeloval pri vseh nastopih ljubljanske župe, a zleta Junakov v Sofiji se je udeležilo 41 članov. S svojimi mislimi je gradil brat tajnik načrte naši zgradbi sokolskega doma in v razpravi smo podali mnogo smernic za bodoče delo naše uprave v jubilejnem letu 1940.

Poročilo blaginjska br. Entorja je bilo sprejeto z zadovoljstvom, ker je pokazalo, da se je značilni dolg pri Mestni hišnici na okroglo 27.000 din. Še eno leto urejnega dela v bratski slogi, pa bo poplačan ves dolg, kar bo zasluha načrtnega poslovanja sanacijskega odseka.

Za načelstvo sta br. Stane Jurjevč in a. Olga Pavšič podala statistiko svojega strokovnega dela, iz katere je razvidno da je neumorna pridnost vaditeljev (br. Danev, Šibenik in dr.) dovedla do pozitivnih uspehov v telesni vzgoji naše sokolske mladine.

Prosvetno delo (brata Ivan Kolar, Ciril Arko) je pokazalo lep napredek, ker je širši prosvetni odsek deloval v polnem soglasju z načelstvom in upravo. Telovadni nastop, akademija, predavanja, govori pred vrsto, prosvetni tečaj itd. so se vrstili v delavno razgibanost vseh duhovnih in telesnih moči članstva, naraščaja in

dece. Vsa sokolska mladina se je udeleževala tudi predavanj Ciril-Methodove podružnice.

Gospodar br. Jugovič je točno inventiral nad 1 milijon din vredne društvene nepremičnine in nad 100.000 din vredno telovadno orodje, pohištvo z raznimi potrebščinami poslovnih odsekov itd. Podal nam je tudi statistično poročilo društvene članskega gibanja v preteklem letu. Navedel je tudi številke, ki dokazujejo stalen napredek števila članstva (400), naraščaja (60) in dece (nad 100). Večji napredek je s sedanjo telovadnico nemogoč ker je premajhna in so zato neobhodno potrebni vsaj začasnini večji društveni prostori.

Smernice sanacijskega odseka za katerega je poročal br. Ernest Jeras, so bile odobrene soglasno članarina se je povzela od 40 na 48 din in bosta prispevala tudi deca in naraščaj na mesec po 1 din oziroma po »vidnosti sokolstvu naklonjenih staršev«.

Socialni odsek (br. Alojzij Urbančič) je izvrševal svojo nalogo z vso poštovanostjo, dasi ni mogel uspeti v vseh primerih. Podal je načrt nadaljnjega dela v župni upravi koncentriranega dela bratske ljubljene v socialni skrbi za posamezne brezposelne v naših vrstah.

Gradbeni odsek (br. Ferdo Accetto) je podal poročilo o možnostih nvočenja in gospodarske izrabe društvenih nepremičnin ter zbudil upanje v postavitve lastnega sokolskega doma. Uredil je za bodočnost vzdrževanje sedanjega našega skromnega doma, letnega telovadišča in le sene ograje ter določil gradbeno delo za leto 1940.

Smučarske tekme za naraščaj in deca gorenjske sokolske župe

Smučarske tekme za naraščaj in deca gorenjske sokolske župe v nedeljo 4. februarja bodo v Strazišču pri Kranju ene izmed največjih mladinskih smučarskih tekem v naši državi. Znano je, da so mladinske smučarske tekme gorenjskih Sokolcev pomemben dogodek v našem smučarstvu, saj so mnogi teh malih ali pa že večjih poznejše nastopali na drugih smučarskih tekmovaljih in sicer vedno z uspehom. Tekme se bodo pričele ob 10. Moška deca do 12. leta do tekmovala v smuku 300 do 400 m, moška deca od 12 do 14. leta v sestavljenem smuku na 600 m, ženska deca v smuku na 300 m, moški naraščaj od 16 do 18 leta v štafetnem teku 3 x 3 km, ženski naraščaj od 14 do 18. leta v sestavljenem teku, ženski naraščaj od 16 do 18. in moški naraščaj od 14 do 16 leta v smučskih likih in teku na 1.000 metrov. Ob 14. pa bodo skoki moškega naraščaja. Sodeč po prijavih bodo letošnje tekme po številu udeležencev dalec presegale lanske. Samo društvo Bled je prijavilo 70 tekmovalcev, upoštevati pa je treba, da bo tudi udeležba iz Kranja in Strazišča večja kakor lani. Pričakovati je, da bodo prva mesta zasedla društva Kranjska gora, Rateče, Jesenice, Mojstra-

Iz Trbovelj

Poskus samobora. Nezaposleni rudar Franc Bere, stanujoč na Tereziji, si je v obupu v terek ob 4. zjutraj z britvijo prerezal vrat. Prepeljal so ga v tukajšnji bolnično. Njegovo stanje je kritično, zanj pa je v skrbih žena z dvema otrokoma.

Tat. V Bevkem pri Trbovljah je že dalje časa kradel mlad fant, ki je jemal iz kleti nekega gostilničarja pljačo in kar je mogel odnesti. Tatvino je moral končno tudi pred orožniki priznati. Po lastnih računih ima gostilničar prirok 3.000 din škode. Pokradel je okrog 170 l vina, do 40 l žganja, razen tega tudi jabolka, suhe hruske, silve, čebule, češnje in drugo, kar mu je prišlo pod roke, končno pa je prišel v roke pravice.

Inserirajte v »Sl. Narod«!

prikaže na dan le zaradi orientacije! Lansko leto se je, na primer, toliko časa skrival pod valovi, da so ga že iskali, misleč: Utonil je, revež!... on pa vlačil nekemu za hrbet... in ga je pošteno vgriznil za... za... Rajši ne povem kam; se ne spodbdi. Ali Edil Njemu nič! Izreče besedo, se še smeji zraven... in kako sočno jo izreče! — Da, variznil ga je... ljudje seveda kar noreli iz vode!... Čemu?... No, zgodi se vsakih sto let, da zaide v naše kraje kakšen som... in če ga slučajno pri Zidanem mostu obgrize stekel pes, ha? Pamet, pamet, dečko! Fiuuu! Mnogo strahu je bilo... ali Savo preplava podolgem in počez kadar hočem!

»Držati sapa, phi! Ti seveda... N-ja...! Morda sekunda, dve... O, kar nič se ne razburjaj! Poletje se bliža in bo dovolj prilike, da pokažeš kako in kaj!... Ali dvomim! Nimaš »treninjak«!

Treninjen pomen! vajo, toliko sem se zvedel. Dolgo, vztrajno, trdovratno vaj! Prvi dan tiščijo vtrajno v vodo, recimo, eno minuto, drugi dan dve... in tako dalje... in tako dalje... za mesec dni trid-set minut pol ure... no, to je že nekaj! Hudimani! N-ja! Do potlej manjkajo dobri! Štirje n-ja... in potem! Če sem v Ediljevih čeh omahijev — to se moti, pošteno moti!

... Stikam krog umivalnika in stikam Mama me opazuje, se čudi... Čemu? Ne, stikam nenkrat toliko vode... Hm, čemu... Ne, v kuhinji ne bo nič; preveč so radovedni!

(Dalje)

Vladimir Rijavec: Pogled nazaj

Doživetja zase so deževni popoldnevi ali tih večeri, ko vzame papa klarinet v roke. Naslonim se na okno, sedem na rob postelje, se stisnem k omari, zamijim... in bi ga poslušal neskončno dolgo, a mama, da ji gre »tisto piskanje« skozi ušesa, naj torej preneha in rajši razcepi par polen, sicer vrže vse skupaj v kot in pojde v pušiti.

Čudno znane so mi pesmi, ki prihajajo iz temne piščali z neštivilnimi vzvodi in luknjicami, da je človek v zadregu, kako bi jo prijel, kje začel. Toda papa ve: leva roka zgoraj, desna spodaj — osiljeni konec v usta, trobati na koleno. Njegovi prsti se za čudo hitro znajdejo, na hop! s tipke na tipko! Pritisnjajo mašilo, popuščajo... Mehki glasovi polnijo sobo. Čim nižji, tem prijetnejši. In že pripravujejo: ... o neznanem krajih, tujih ljudih... vidim jezera, cvetoče travnike, prostrana polja, valoveč žito... vidim temne gozdove in ozarjene oblake... vzdihnem udarce klavira in žuborene razbudenje... smez naletava, se kopčič pred vrati in na oknih, na vejah... razpisno je sonce, preveč razpisno, in trepete zrak nad izsušenimi grudami... draži me neumorno curkanje dežja po korcih in žlebovih... vse se blešči snežnobelih krošnjah češnje in rdečkasto nadahnjenih jablan... cink!-cink! odpadajo cvetni lističi... otroci se igrajo...

Zgovorna je žarobna piščal! Malce utrujena sicer, a kako ne: papa jo hudo mrcvaril! Zvenete vzhujuje, počoje umira... In spet je pravilica živahna, da... komaj sledim Tra-la-la-tidi-tidi-dal... Kot da jih je pet, šest naenkrat pridrlo iz žekna na kraju! Prevažajo se, se lovijo poskakujejo... Glej ga, glej! Spotaknil se je, neroda! Nič ne veš, kateri je zgoraj, kateri spodaj! Skotalili so se no stopnicah in se omamili! Ni znašli v travi... Debelika je zasrbel nos. Pomencal si ga je, kihnil in se zvonoč zasmejal. Pobratro se koracavo se plazijo od stopnice do stopnice... ni jih več... Se zbogom tim nisem utegnil reči: piščal iz češnjevega lesu pripoveduje tako zanimivo! Stara je in mnogo ve!

O, da! Mnogo ve! Drobi, čebila s sočnim, božajočim glasom... včasih zadovoljnimi samim s sabo, srečnim, veselim... pa spet jokajočim, tožečim kot vzdih letnika v temnem stolpu... železni križi v lini mu branijo, da bi pobesnil v svojo od... kot prošnja začarane kraljičine, nah or' de nastirček, jo poljubni in odreši... kot talinstveni šenet v davno porušenem zgradu... neumiljeni graščak je stoloval v niemi, utepel in zapiral kmetiče... stok temnih brezmesčnih noč... tihno hrenenje po spokojno... tihno hrenenje, nikoli uslišano.

In kakor da je soba prepolna srebrnih nit! Sprepletajo se med seboj... vijuzajo... Njih kretno se zdi hitrejša, skoraj divje... zdaj umirjene in lepe, komaj opazne...

vendar ni v še tako bujnih ničesar, kar bi me bolelo, me motilo. Točno vidim: napravilo so majhen cik-cak... vse naenkrat!... zanko... voz... oster zavoj... splavale so pod strop... ob stenah se plazijo... tiščijo k oknu... da le ne bi pobegnile, odprto je!... bližajo se druga drugi... strnile so se v širok trak... ravna popolnoma ravna je njih pot... trak se oži... bolj... še bolj... komaj da ga opazim... izginja... ni ga več... Klarinet je utihnil.

Čudno se te nitil! Kolikokrat sem jih poskušal naslikati! — Brez uspeha! Kot da je najtanjša črta mnoga, mnogo predebele, preokorna, prtrta zanje!... In pesmi šele! Venomer vprašujejo, a nikoli ne počakajo odgovora; strašno se jim mudi! Sam Bog ve, o čem vprašujejo... koga vprašujejo, Lepe so.

Edi seveda, da mu klarinet ni všeč. Niti najmanj! Najenostavnejši tudi-tudi. Da bi takoj zapiskal nanj kakšno poskočeno... Tako! Kadarkoli! Imenitno!... Ali ga nima, niti ga nolič opolno! Pa že rajši pošliva trobentno, posebno ono dolgo in tisto zamotano tudi... trobentno, to že... in klarinet, seveda! Na klarinetu, na primer, človek res nekaj dela! Meče roke sem in tja, gori in dole... pritiska, razbija, kima z glavjo in daje z nozo »gas« kakor pri avtomobilu, če vem, kaj je to! In koliko tipk ima! Crnih... belih! Najmanj petsto! Sveta resnica! Videl ga je — učiteljeva gospa za zna namreč božansko Bo-jansko! Vidis se v njem — pravo pravico zrcalo... pa ne klarinet, ki je kakor bi ga potegnili iz dim-

nika! Ah, klarinet! Včeraj zvečer je kaj napenjal ušesa, ko je gaspa zaigrala tisto: Tam-tam-tam-tadaram! iz opere Rigolieto, Če še ne vem! Ga je hudo golicalo pri srcu in tudi zaspani ni mogel dolgo, zelo dolgo... Klarinet pa... Klarinet enostavno cvillil! Kot mlado prase!

»Cvillit??«

»Da, da! Točno! Edil... samo še eno... in bom povedal papanu... vsem bom povedal, kaj si rekel!«

»Briga mi! Povej! Si pač še popolnoma zelen!«

»Naj! Ali klarineta ne boš zalil! Klarinet piška, pa ne cvilli, da veš! Jih je bore malo, ki so rojeni zanj!... Prsa, prsa! In velika pljučal... Zajameš zrak... močno ga zajameš...«

»Saj lahko! Bi izgledal tudi ti!... Močno vdahneš in potem zapiskaš... a je pesem dolga raztegnjena! Za deset minut jo je... za pol ure, včasih še več! In da se na sredi, meni nič, tebi nič, predrže? Ha! Na to seveda nisi pomislil! No, ti bi bil lep godec!... Kaj klarinet! Se vso, ti na mehko in drezaj v tipke, si lahko zapoješ zraven sli pa se pogovarja!... Nič žaljeza! Pri klarinetu ne moreš, sicer... sicer ti pobežne sapa... in!«

Ne, tega ni vedel... ali če je res res kakor pravim, potem je on, Edil, takorekoč rojen za okajeno piščal!... Naj ga le pri dem poleti požledati! Pod vodo jo preplava, Savo, od brega do brega, tje in nazaj, na se podolgem jo zdala dobržen kos... ter se

Iz Celja

Smrtna nesreča dveh opekarniških delavcev. Pri opekarni nž. Ungor-Ullman na Zg. Ložnici pri Zalcu sta opekarniška delavca Franc Verdev s Plevne pri Zalcu in Pavel Maloprav s Polzele kopalja blizu opekarne zemljo za izdelovanje opeke. Ko je Verdev pokopal zemljo v dolžini 6 m in je Maloprav odmetaval zemljo iz jarka, sta dva delavca na vrhu v njihovi bližini sekala zemljo. Vsled stresljenosti se je debela plast zemlje zarahljala in vsula na Verčeva in Maloprava ter ju pokopala pod seboj. Delavci so takoj priskočili na pomoč in po preteku ene ure odkopali oba ponesrečena delavca. Verdev in Maloprav pa sta bila že mrtva. Debeli plast zemlje ju je zadušila. Oba ponesrečena so pokopani v sredo na pokopališču v Zalcu. Verdev zapušta ženo in 2 in roba leta starega sinčka. Maloprav pa ženo s 5 neposkrbljenimi otroki. Prebivalstvo globoko sočustvuje s svoji tragično umrlih delavcev. Takoj po nesreči je oblast uvedla preiskavo.

Na ljudskem vseučilišču bo predaval v ponedeljek 5. t. m. ob 20. univ. prof. dr. Fran Mezenal iz Ljubljane o temi »Slovenska slikarstva Janez in Jurij Šubic«. Predavatelj bo predaval mnogo lepih skulptur h slikarstvu in posnetkov na bolj-ših del naših slavni slikarjev Šubic.

Celjski šahovski klub bo praznoval letos 20letnico svojega obstoja. V sedem let poslovnem letu si je poleg zmag v raznih mestih doma in v inozemstvu priboril tudi prvenstvo Slovenske šahovske zveze. Po leg predvidenega nacionalnega turnirja in raznih meškulskih tekem bo priredil Celjski šahovski klub v soboto 3. t. m. s prvega ob 20. pri »Belem volu« družbeno večer, na katerem bodo tudi razdeljevale nagrade za splošni turnir. Vabljeni so vsi člani in dobrotniki kluba.

Napad z ročico. V ponedeljek sta dva moška napadla 26letnega kočarjevega sina Ignaca Kranjca iz Kačjege dola pri Sv. Petru na Medvedjem selu ter ga z učarje z ročico hudo poškodovala po glavi in levem ramenu. Kranjca so oddali v celjsko bolnico.

Preložena gledališka predstava. Mariborsko Narodno gledališče je preložilo svoje gostovanje v celjskem gledališču s Straussovo opereto »Cigan baron« zaradi tehničnih zaprek od petka 9. t. m. na sredo 14. t. m., v petek 23. t. m. pa bo uprizorilo veseligr »Konto X«. Obe predstavi sta za obnovo.

Nesreča ne počiva. Pri telovadbi v Salezijskem domu v Gaberju je padel 13letni sin počnega čuvaja Alfred Miklavc iz Gaberja tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v nadlaktu. V terek je padel 44letni mizarški mojster Edvard Žumer z Dobrne pri delu z lestve pet metrov globoko in si zlomil levo nogo v gležnju. Iste-

ga dne se je 41letni vinar Tomazič z Miklavškega hriba pri Celju vsekal s sekuro v levo stopalo in se močno poškodoval. Te dni je padel 13letni posestnikov sin Bojan Rak iz Celja pri telovadbi in si zlomil desno roko v zapestju. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

V celjski bolnici je umrl v terek 40letni občinski revož Ivan Golčnik iz Družmrja. V sredo pa dvehletni rudarjev sinček Ancon Ljovšek iz Vodc pri Kalobju.

Zdravniško dejstvo službo za člane OUZD bo imel na Sveučilno zdravnik dr. Drago Hočevar v Kolončevi ulici v nedeljo 4. t. m. pa zdravnik dr. Premšak na Cankarjevi cesti.

Smuška skakalna tekma za prvenstvo Mariborskega zimsko športnega podsaveza in za prvenstvo Celja se bo pričela na Sveučilno 2. t. m. ob 14.30 na staklinici v Liscah pri Celju. Tekma bo gotovo zelo zanimiva in napa.

Debatni večer Sokola Celja-matice. Prosvetni odbor Sokolskega društva Celja-matice je priredil v sredo 24. januarja v Narodnem domu prvi debatni večer. Otvoril ga je društveni prosvetar br. Čermin, nekaj je nadaljeval debato dr. Farkaš. Debatni je prisostvoval tudi društveni stariša br. dr. Milko Hrašovec. Predmet debate je bilo pojmovanje sokolskega bratstva in kakšni morajo biti v zvezi s tem naši medsebojni odnosi. Govorilo se je o vzgoji sokolskih pripadnikov ki mora dovesti do tega, da bo iz vsakega dejanja poedince osevala čisto čustvo bratstva, ki je v zamisli dr. Tyrša tako krasno izraženo. Dober telovadeč se ni »dobar Sokol«, ako je notranjost brez sokolske duše, kakor ne more biti Sokol brat k v plameti-čih besedah vzpodbuja k sokolskim vrilnam - sam pa je v dejanjih drugačen. V tej smeri se je debata nadaljevala. Nanašala se je našale na nočno znakov, na medsebojno pozdravljanje in nagovarjanje, potkalo se je tudi socialnega stanja in položaja članstva. V debato so se poedini bratje in sestre prično oglašali da smo slišali marsikaj umesten predlog. Na koncu debato so bratje in sestre izrazili željo, naj bi se večkrat vršili skupni izleti v naravo. Soglasno so predlagali, naj bi se debatni večeri ponavljali do pomladi vsakih 14 dni. Na skupen razgovor pride članstvo navažno le enkrat na leto ob pri-lik občnega zbora, ko ni mogoče načeti vseh vprašani, ki zanimajo članstvo. Debatni večer so pa nekori nalašči da se članstvo na njih porazgovori in izrazi svoje želje. Udeležba na tem večeru je bila povsem zadovoljiva toda prihodnje bo gotovo še večja ker pričakujemo da se bo zlasti otzvalo še ono starejšo članstvo ki se pri sokolskem delu ne more udeleževati in mu bo to takni večeri še posebej dobrodošli. Prihodnji debatni večer bo v sredo 7. t. m. s pričetkom ob 20. v mali dvorani Narodnega doma.

Radioprogram

Petek, 2. februarja.

9: Jutrnji pozdrav. 9:05: Napovedi, poročila. — 9:15: Plošče. — 10: Verski govor (dr. Gvido Rant). — 10:15: Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano. — 11:15: Schumannovi dvespevi (Poldka Zupanova in Lida Kalin-Vedralova) ob spremljevanju klavirja (prof. Pavel Šivic). — 12: Naša pesem in glasba (plošče). — 12:30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13:02: Pevski in orkestralni koncert. Sodelujejo člani ljubljanske opere Vekoslav Janko in radijski orkester, dirigent Sijanec. 16:30:

Načela ZFO (dr. Žitko Stanko). — 16:40: Koroški pojo (plošče). — 17: Kmet. ura: Gos. odarska navodila in tržna poročila. 17:30: Nastop otroške skupine »Dečje carstvo« iz Zagreba. — 18: Venček plesne glasbe (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19:20: Nac. ura: Ob stoletnic muzejskega društva za Slovenijo (dr. Rajko Lozar) Ljubljana. — 19:40: Objave. — 19:50: Božične legende (V. Rudolf). — 20:30: Koncert radijskega orkestra. Solist G. F. Bernard (f'ava). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Plošče.

Sobota, 3. februarja.

7: Jutrnji pozdrav. — 7:05: Napovedi, poročila. — 7:15: Plošče. — 12: Plošče. — 12:30: Poročila, objave. — 13: Napo-

vedi. — 13:02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: a) Sonja Sever: Zlati ključek, pravljica (bere avtorica), o) Stru pena kločasa, lutkovna igra, izvaja Pav-llihova družba. — 17:50: Pregled spor-oda. — 18: Radijski orkester. — 18:40: Ze-na in tujski promet (gđ. Kržič Marija). — 19: Napovedi, poročila. — 19:20: Nac. ura. — 19:40: Objave. — 20: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). — 20:30: Pi-san večer, pri katerem sodelujejo člani radijske igr. družine. Jožek in Ježek vmes nekaj plošč. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Radijski orkester.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

MALI OGLASI

deseta 50 par. davek posebej Prekliti izjave deseta Din L. davek posebej. Za pismene odgovore glede naših oglasov je treba priložiti znamko - Popustov za male oglas ne priznamo

RAZNO

deseta 50 par. davek posebej, Najmanjši znesek 5.- Din

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema uprave do 4 ure dopoldne

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

JAJCA

štajerska, vsak dan sveža, do-bite najceneje v trgovini Čuček - Sv. Petra c. 13, tel. 42-25. 461

SUHE GOBE

zadnje rasti nudite v vzorci in navedbo količine in cene tvrdki Artur Nachbar. Radeče. 457

POUK

deseta 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 5.- Din

Strojepisni pouk

Večerni tečaji oddelki od 1/27 do 5 in od 1/28 do 9 zvečer Pouk tudi po tiskatu tečaji od 1 do 4 mesece.

Novi tečaj se prične 1. febru- arja Soinina ulica 2/3a Mo- rarija in najcenejši strojepisita:

Vpisovanje in evnc do 8 ure zvečer Christov ulni zavod Ljubljana Domobranska c 15 tel št 48-43 389

GLASBA

deseta 50 par. davek posebej; Najmanjši znesek 5.- Din

KRATEK KLAVIR

željezna konstrukcija, 1 dolg klavir dobro ohranjen maha- goni furnir pod ceno prod- a tvrdka IV. KACLA, Domžale 442

POSESTVO 200 HEKTARJEV

z gradom prodam v Sloveniji. Obvestila pod šifro »Posjed od 200 ha 1255« na Propaganda, Beograd, pošt. pret. 409. 455

MALA VILA

ob Bohinjskem jezeru, v bližini od jezera, krasen razgled, po- hotela Zlatorog, približno 200 m polnoma urejena, z vsem kom- fortom, 2100 m² vrta, ugodno naprodaj. Informacije daje R. Neubauer - Goinik. 448

OREH

stoječ, lep, velik, pri cesti, na- prodaj. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Cerklje« 449 Gorenjsko.

OREHOVA JEDRCA

nova sortira svetlene med iz- medic dohitite najceneje v MEDBARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6 2 L

FIZIO ZA KUHO

donite poceni pri SEVER & KOMP. Gosposvetska cesta 5 13 L

KUPIM

deseta 50 par. davek posebej; Najmanjši znesek 5.- Din

STRUŽNICO

vrtni stroj, stroj za variti in kovačnico v dobrem stanju kupim takoj Ponudbe na Ivan Prešern. tov., Kranj. 431

PRODAM

deseta 50 par. davek posebej; Najmanjši znesek 5.- Din

OREHOVA JEDRCA

nova sortira svetlene med iz- medic dohitite najceneje v MEDBARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6 2 L

FIZIO ZA KUHO

donite poceni pri SEVER & KOMP. Gosposvetska cesta 5 13 L

KUPIM

deseta 50 par. davek posebej; Najmanjši znesek 5.- Din

STRUŽNICO

vrtni stroj, stroj za variti in kovačnico v dobrem stanju kupim takoj Ponudbe na Ivan Prešern. tov., Kranj. 431

PRODAM

deseta 50 par. davek posebej; Najmanjši znesek 5.- Din

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1940.

od 3. — 8. marca

50% popusta na nemških žez- nica, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:

ZVANIČNI BIRO LAJPCO- ŠKOG SAJMA BEOGRAD, Knez Mihajlova 33/L

Prijavite se pri zastopniku zaradi preskrbe brezplačnega vizuma najkasneje do 13. februarja 1940.

in častni zastopniki

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana, Tyrseva 33 — Telefon 27-62.

IOSIP BEZJAK — Maribor, Gosposka ul. 25. Telefon 20-97.

NAJLEPŠE ČTIVO

Ravien: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR · RASPUTIN

Ravien: ČRNA VOJNA

Thompson: SIVKO

Maierieva: RUDARŠKA BALADA

Broširana knjiga stane 10.— din.

Vezana knjiga stane 15.— din

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL.

»Skok skozi okno« ROMAN

Bojim se, da sem vas prestrašil, — je slišal Trent Cupplesove besede. Slišil se je k miru, kakor potapljač k vodni gladini. Globoko je dihan, potem pa je dejal:

— Pripovedujte!

— To ni bil umor, — je začel Cupples. — Tistega nedeljskega večera sem šel kakor navadno pred spanjem še malo na izprehod. Bilo je četrtna na enajst. Ubral sem jok po stezi, ki vodi za White Gablesom in reže velik cestni ovinek. Prihajal sem zopet na cesto vprav nasproti vrtam v osmi odprtini golf- skega igrišča. Potem sem pa zavil v stran, ker sem hotel še na otocič, potlej pa domov. Storil sem nekaj korakov, ko sem zaslišal, kako se bliža avto. Ustavil se je blizu vrat. Takoj sem spoznal Mandersona. Ali se spominjate, da sem vam pripovedoval, da sem po najinem sporu še enkrat srečal Mandersona? No, to je bilo tistikrat. Trent je nekaj zamrmral sam pri sebi in v dušku izpraznil čašo.

— Nadaljujte, — je dejal.

— Bila je lunina noč, kakor veste. Toda pod drevjem pod zidom je bila senca in slutiti nista mo- gla, da sem blizu. Slišal sem vse prav tako, kakor je pripovedoval Marlowe in videl sem avto, ko je krenil proti Bishopsbridge. Mandersonovega obraza nisem videl, ko je avto odpeljal, ker mi je kazal hrbet. Videl sem pa, kako je na vso moč mahal z levo roko za avtom. Seveda v moje največje prese- nečenje. Potem sem čakal, da krene v White Gables, ker ga nisem hotel srečati. Tega pa ni storil, temveč je odprl vrata in obstal nepremično na travniku. Glavo je imel poveseno, roke so mu visele onemoglo ob telesu in zdel se je malone skrušen.

Nekaj časa je stal tako, potem je pa naenkrat skomignil z desno ramo in segel z roko v žep su- njiča. Opazil sem, kako je obrnil obraz proti luni. Imel je srdito stisnjene zobe in žareče oči. Spoznal sem, da je ta človek blazen. Potem se je nekaj zale- sketalo v mesečini. Samokres si je bil nastavil na prsi. Tu moram pripomniti, da sem vedno dvomil, da bi se bil hotel res ubiti. Marlowe je veroval v to, ker ni vedel, kako sem posegel v zadevo. Mislim pa, da se je hotel samo raniti, da bi mogel potem obdolžiti Marlowa poskušenege ropa. V tistem tren- utku sem pa mislil, da si hoče končati življenje.

Preden sem pa mogel premisliti, kaj delam, sem skočil iz sence in ga prijel za roko. Otrsel se me je ves razkacen in me na vso moč sunil v prsi, pri tem je pa caineril samokres na mojo glavo. Preden je pa mogel sprožiti, sem ga zgrabil za zapestje in na vso moč stisnil. Spominjate se, kako je bil opraskan. Vedel sem, da bijem bo; na življenje in smrt, kajti iz njegovih oči je odseval umor. Borila sva se ze- slišno liki zveri. Nihče bi ne bil mislil, da sem našel v sebi silo za tako borbo. Potem sem udaril po nje- govih prosti roki in bliskovito segel po njegovem sa- lukresu. Da sem mu ga iztrgal iz roke. Naravnost čudež je bil, da se ni sprožil. Odskočil sem nekaj korakov, toda on mi je skočil za vrat liki divja mačka. Brez premisleka sem mu pognal kroglo v obraz. Takoj se je zgrudil na travnik.

Vrgel sem samokres proč in se sklonil nad Man- dersona. Njegovo srce ni več utripalo. Ostal sem nepremično na kolenih, brez misli, sam ne vem, kako dolgo, dokler nisem naenkrat zopet zaslišal avto- mobilu. Ta čas, ko je Marlowe hodil po travniku, sem bil samo nekaj korakov oddaljen od njega. Ni- sem si upal stopiti iz sence. Razmišljal sem. V vsem hotelu se je govorilo o mojem jutranjem prepriu z Mandersonom. Naenkrat sem spoznal, kaj moram storiti. Moram se vrniti v hotel kar se da hitro in se erhniti o tem niti besedice. Seveda sem domneval,

da bo Marlowe vsem pripovedoval, kako je našel Mandersona.

Mislil sem, da bo tudi on prepričan o samomoru, kakor so bili vsi drugi. Ko je Marlowe slednjic dvig- nil truplo, sem se splazil na cesto in se skrili tako, da me ni mogel videti. Povsem sem se bil iztrezil, križal sem cesto, preskočil plot in jo ubral po cesti proti hotelu. Pritekel sem tja ves upehan.

— Ves upehan, — je ponovil Trent mehanično.

— Moral sem na vso moč bežati, — je nadaljeval Cupples. — Hotelu sem se približal od zadnje strani, od koder sem lahko videl v kabinet. Bil je prazen. Zlezel sem skozi okno, pritisnil na gumb in sedel, da bi napisal pismo. Ko je prišel natak, sem na- ročil čašo mleka in znamke. Kmalu sem legel k po- čitku. Toda spati nisem mogel.

Cupples je obmolnil in se ozrl na Trenta. Sedel je in se držal za glavo.

— Ni mogel zaspati! — je mrmral Trent. — Cup- ples, ozdravljen sem. Nikoli več se ne bom ukvarjal s kriminalistiko. Mandersonov primer je bil zadnji. Lahko vam rečem samo tole: Cupples, porazili ste me. Toda zdaj plačajte večerjo.

K O N E C.

Danes premiera ob 21. uri

Jarmila Kširova

nova zvezda na filmskem nebu! Sijajna češka operetna diva, ki je z ogromnim uspehom gostovala po vseh večjih operetnih odrih prvih v filmu!

V ostalih vlogah: HANA VITOVA, A. NOVOTNY, J. KREUZMANN in drugi. — Glasba: STELIBSKY. Na praznik ob 10.30 dop. matineja: PREMIERA MADAME BUTTERFLY. — Predstave danes ob 21. uri, na praznik ob 15., 17., 19. in 21. uri.

VESELA, ZABAVNA in DUHOVITA češka filmska opereta

Veseli bohemi

VESELA BIDA — VESELO SIROMAŠTVO KINO UNION
Film je last: Emona Film — Ljubljana. Tel. 22-21.

V Sloveniji nad 1600 industrijskih podjetij

Kako je razmeščena industrija po Sloveniji in koliko delavstva zaposluje

Navajamo nekatere podatke o razmestitvi industrijskih podjetij po Sloveniji, značilne za naš industrijski razvoj, po razpravi Mirka Novaka v »Geografskem vestniku« za 1. 1939. Ta razprava nam nudi enega najnovejših in najpopolnejših pregledov o razvoju naše industrije in je treba posebej opozoriti na njo. Podatki se nanašajo na stanje pred dobrim letom, a doselej ni prišlo do nobene večje spremembe.

Računana so samo podjetja, ki zaposlujejo vsaj 5 delavcev. Manjših podjetij pa tudi ni lahko prštevat med industrijska, čeprav bi se tako imenovala.

Vseh industrijskih podjetij je v Sloveniji 1601, ki zaposlujejo 65.825 delavcev. Večina je seveda manjših in povprečno odpade na posamezno podjetje 41 delavec, vendar se zaposlitve zelo menja, kar vidimo tudi po mesečnih poročilih našega okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

Razumljivo je, da so industrijska in obrtna podjetja koncentrirana ob železnicah. V Sloveniji je 93,6% obratov ob železniških progah (1499), kar kaže, kako pomemben činitelj v razvoju industrije je promet. Obrtnih in industrijskih podjetij, oddaljenih od železnic, je v resnici presenetljivo malo, le 102 ali 6,4% vseh obratov, zaposlujejo pa samo 2,6% vsega zaposlenega delavstva. Po mnenju Novaka je treba pripisovati koncentracijo industrijskih podjetij ob železnicah, ki so položene samo po dolinah in kotlinah, predvsem goratosti Slovenije. Ob bivši južni železnici je razmeščenih nad polovico industrijskih podjetij, 908, ki zaposlujejo 55,1% vsega delavstva Slovenije. Ob gorenjski in kamniški železnici je 323 podjetij ali 20,1% vseh obratov, ki zaposlujejo 27,3% zaposlenega delavstva dravske banovine. Druge železnice je treba naštetih po naslednjem vrstnem redu, če se oziramo na število zaposlenega delavstva v podjetjih ob njih. Celje—Dravograd, Pragersko—Radgona—Murska Sobota—Dol. Lendava, dolenska železnica. Zidani most—Zagreb in Grobelno—Rogatec.

Zakaj je največ industrijskih podjetij ob bivši južni železnici, je dovolj razumljivo, če upoštevamo, da so ob tej progi tri naša največja mesta, bogata ležišča premoga v Trbovljah in Zagorju itd. Industrializacija je manj prodrla na Dolensko in panonjski del Slovenije, predvsem zato, ker je bila dolenska stran prometno dolgo zapostavljena, panonske nizine pa so izrazitejša agrarna pokrajina. Kolikor se je tam vseeno naselilo industrijskih podjetij, je treba to pripisovati cenovitosti delovnih sil.

Večja podjetja, ki zaposlujejo nad 500 delavcev, so razvrščena samo ob južni, gorenjski in kamniški železnici. Čim manjša so podjetja, tem bolj so oddaljena od osrednje prometne črte in tem več jih je, kakor po pravilu. Večja podjetja, ki zaposlujejo nad 1000 delavcev, so koncentrirana v 8 središčih ob omenjenih železniških progah. Po številu podjetij sicer ne, pač pa po zaposlenem delavstvu je na prvem mestu Maribor. V 245 mariborskih podjetjih je zaposlenih skoraj 14.000 delavcev, med tem ko jih je v 425 ljubljanskih le nekaj nad 12.000. Sledi Kranj s 59 podjetji in 5.280 delavci, Celje s 95 podjetji in 3.969 delavci, Jesenice (19 podjetij, 3.709 delavcev), Trzin (27 podjetij, 2.065 delavcev), Hrastnik (3 podjetja, 1334 delavcev) in Kamnik (15 podjetij, 1025 del.). Ti podatki so pa pomembnejši, ker nam ne povedo ničesar o naših rudarskih podjetjih. Tako je a. pr. naveden Hrastnik med osmimi najpomembnejšimi industrijskimi kraji zaradi steklar-niškega delavstva, nikjer pa niso omenjene Trbovlje, ki zaposlujejo (po podatkih iz 1. 1938) 2.600 delavcev. Upoštevati je pač treba še, da je v naši rudarski industriji zaposlenih približno 8.000 delavcev. Sami podatki o zavarovancih okrožnega urada za zavarovanje delavcev nam ne morejo nuditi popolne slike o naši industriji.

Da ima Maribor bolj industrijski značaj kakor Ljubljana, vidimo tudi iz naslednjih podatkov. Maribor ima 4 podjetja z več ko 500 delavcev, Ljubljana pa samo eno tako veliko podjetje (tobačna tovarna). Razen tega je v Mariboru še 8 obratov, ki zaposlujejo po 250 do 500 delavcev, v Ljubljani pa zopet samo eno (tovarna pločevinastih izdelkov), pač pa ima Ljubljana prav tako kakor Maribor 11 podjetij, ki zaposlujejo po 10 do 250 delavcev.

Maribor, Kranj in Trzin so izrazito tekstilna središča. V Mariboru je zaposlenih v tekstilni industriji 46,7% delavstva, v Kranju celo 69%, v Trzinu pa 57%. Na Jesenicah je velika večina delavstva zaposlena v kovinski industriji, celo 96,9%.

Po številu delavstva je najbolj razvita tekstilna industrija, ki zaposluje skoraj 18.000 delavcev; sledi strojna in kovinska industrija z nad 13.000 delavci; na tretje mesto spada stavbna stroka s 10.420 de-

lavci; na četrto mesto bi morali uvrstiti rudarsko industrijo, premogovniško, ki pa kakor rečeno ni upoštevana v Novakovi razpravi. Nad 3000 delavcev je zaposlenih v opekarniški in keramični industriji. Opekarniško industrijo bi lahko uvrstili med stavbno kakor cementno in apnenice ter obdelavo kamna. Pri lesni industriji zaposleno delavstvo upošteva pisec razprave samo delavce tovarn, odnosno industrijskih mizarjskih delavnic. Teža delavstva je samo približno 3.000, medtem ko bi bilo treba pripisovati, da ga je zaposleno samo v gozno zagarski industriji skoraj 8.000, v strojni predelave lesa in rezbarstvu, kakor imenujejo to stroko pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, je na zaposlenih tudi skupno nad 4.000 delavstva. Najštevilnejša so stavbna podjetja, 340,

Novo otroško zavetišče v Trnovem

Ljubljana, 1. februarja
Popoldne bo izročeno svojemu namenu novo mestno otroško zavetišče v Trnovem z internatom, dnevnim zavetiščem in otroškimi vrtem.

V poslojpu novega otroškega zavetišča je na prvem mestu internat za 36 revnih otrok. Poleg teh bo hodilo v dnevno zavetišče 150 otrok, v otroškem vrtnu pa bo 40 otrok.

Novo postopje stoji na zemljišču, ki meri precej nad 12.000 kv. m. Večji del zemljišča je podarila Vincencijeva konferenca mestni občini s pogojem, da se zida na njem dnevno zavetišče, nekaj sveta pa je občina še prikupila. Na severu meji zemljišče na Devinsko ulico in na rondo, ki bo nastal ob iztoku Riharjeve v Devinsko ulico. Na vzhodu bo tekla mimo vrta velika Jadranska cesta iz Ljubljane na Sušak, na jugu se zemljišče dotika Ceste na Loko, a na zapadu meji na posestva sosedov in na mestno drevesnico. Na zapadu ob vhodu v otroški vrtec bo posebno igrišče za majhne otroke z gugalnicami, vrtiljaki in bazenom, na jugu pa bodo večji otroci lahko igrali odbojko. Na severni strani bo park, pri zavetišču pa tudi velik vrt.

L. 1937 je mestna občina razpisala natečaj, da dobi dobre idejne projekte za nameravani zavod. Prvo nagrado je razpisatelj pridobil osnutku arhitekta ing. Otona Gasparija in ing. Tomaža Štruklja tehnični oddelek magistrata pa je prilagodil osnutek svojim podrobnim načrtom ter ga zlasti izpopolnil s centralno kurjavo in z otroškimi vrtem.

Poslojpe ima dva trakta. V prvem ob nameravani Jadranski cesti so po večini gospodarski in stanovanjski prostori ter deloma dvonadstropno poslojpe, v drugem enonadstropnem traktu pa so dnevni prostori z učilnicami in rajalnicami.

Pri glavnem vhodu pridemo v prostorno vežo, ki je s stekleno steno ločena od velike obednice. Iz veže pridemo še v otroški vrtec, ki ima tudi svoj poseben vhod z zapadne strani pod pokritim hodnikom. V pritličju sta tudi slačilnica in kopalnica, razen tega pa še prehod na igrišče in vrt. Ta prehod je opremljen za odlaganje obutve in mokre obleke. Na levi strani so pisarna uprave, toaleta in dohod v veliko kuhinjo. Poleg kuhinje so na severni strani potrebne shrambe, pisarna za sprejemanje dobaviteljev, ki ima tudi poseben dohod s ceste, in prostori za centralno kurjavo, takoj od glavnega vhoda vodijo pa na desni stopnice v I. nadstropje.

Kuhinja ima direktno zvezo s stranskim stopniščem. Razen štedilnika ima kuhinja tudi tri velike in dva mala brzoparilnika. Veliki za kuhanje obedov drže po 200 l, 150 l in 100 l, mala dva brzoparilnika za kuhanje mleka, kave in čaja pa po 30 in 20 l. Z velikim oknom je kuhinja zvezana z jedilnico, kjer je prostora za 100 otrok. Kakor jedilnica je tudi otroški vrtec odprt proti jugu in razdeljen v dva prostora, namreč v rajalnico in sam otroški vrtec za 60 otrok. Na dveh stenah je nameščena nizka šolska tabla za risanje in sploh za »umetnostno« izživljanje malčkov. Otroški vrtec ima tudi obiskovalcem primerne stranišča, lastno garderobo, v kopalnici pa je zanje namenjena posebna prha in nizek krožni umivalnik. Poleg tega umivalnika je v kopalnici še višji umivalnik za večje otroke, štiri priše in korito za pranje nog z osmimi iztoki. V Ljubljani so v tem zavodu prvi krožni umivalniki, enak umivalnik je pa tudi v otroškem zavetišču stanovanjske kolonije za Bežigrad.

V I. nadstropju so predvsem dnevni in spalni prostori otrok. Po vrsti je 5 učilnic, po 8 m širokih in po 7 metrov globokih. Vse so obrnjene proti jugu in je v vsaki prostora za 34 otrok, prav tako imajo pa vse okno čez vso steno. Velika veža je namenjena rajanju otrok, na kraju pa jo zložišnja vrata ločijo od majhne kapelice.

Gradbeno podjetje Emil Tomažič je pričelo priprave zidanja 19. julija 1938, oktobra pa je bila stavba pod streho. Slaba tla in visoka talna voda so zahtevala skrbno fundiranje ter je bilo pod glavnimi temelji zabitih 340 borovih pilotov. Vsi gradbeni stroški z raznimi manjšimi deli znašajo 3.420.000 din. Če to vsoto razdelimo na število oskrbovancev, dobimo za vsakega otroka po 17.000 din stroškov.

Vsi prostori so zračni in solnčni ter po večini obrnjeni na prisojno stran, spalnice pa proti vzhodu. Pri vseh umivalnikih je topla in mrzla voda. Zelo lahka bo skrb za smago, saj so stene poligrud meter visoko obložene s ploščicami. Za prezračevanje kuhinje je narejen poseben odvod

slede podjetja strojne in kovinske stroke, ki jih je 252. Podjetij lesne industrije je navedenih 182, oblačilne stroke 167, tekstilne 135, čevljarke 117, živilske 103 itd.

V splošnem je treba pripomniti, da so podatki o številu industrijskih podjetij kolikor toliko relativni, ker je pač težko določiti, katero podjetje je industrijsko in katero ne — samo po številu zaposlenega delavstva. Zato bi bilo treba najbrž prišteti precej izmed teh, v Novakovi razpravi navedenih podjetij, med obrtne obrate, zlasti še, ker je bilo po statistiki centrale industrijski korporaciji ob koncu l. 1937 v vsej državi samo 3.054 industrijskih podjetij, v Sloveniji pa le 403 (!) podjetja. Vendar tudi ta statistika ni točna, saj smo imeli v nekaterih industrijskih strokah celo dvakrat več industrijskih podjetij. Podjetja klasificirajo, ali so industrijska ali obrtna, po državi še vedno različno, po zakonskih določbah obrtnega zakona, ki se pa lahko precej poljubno tolmačijo.

Vendar ni tako važno, koliko industrijskih podjetij prav za prav imamo; važnejše je, da se zavedamo velikega pomena industrije za naše gospodarstvo ter da je od industrijskega razvoja v veliki meri odvisna bodočnost Slovenije.

»Pomladno veselje« na Taboru

MASKARADA SOKOLA I sobota - 3. februarja 1940

V II. nadstropju so nad ambulanto enaki prostori namenjeni za klavzuro ester, na severni strani pa so pralnica, sušilnica, šivalnica in soba za hišne pomočnice, ki imajo tudi svojo kopalnico.

V mezzaninu je dvosobno stanovanje za duhovnika s stranskimi prostori.

V konstruktivnem pogledu je stavba železobetonski skelet s prevesnimi polji, ki omogočajo velike okenske stene na južni strani. Obodne stene so v pritličju iz votle opeke »Aristotes«, v gornjih nadstropjih so pa lesene predelne konstrukcije. Prve kot druge so na notranji strani obložene s 5 cm debelimi ploščami »Porolite«, ki so iz njih tudi predelne stene, toda po 10 cm močne. Stropovi so pretežno leseni, kakršna je tudi strešna konstrukcija z nizkim naklonom in velikim napuščem, a krita je streha z valovitim salontinom.

Zazidana ploskev meri okrog 950 kv. m, zazidana prestornina pa znaša okrog 9000 kub. m. Če računamo, da bo v zavodu 200 oskrbovancev, ima vsak otrok 45 kub. m prostornine.

Požar uničil prorsvetni dom

Poljčane, 31. januarja
Popoldne je nenadoma začelo biti plat zvona. V bližini cerkve se je dvigal proti nebu gost oblak dima in že so ljudje in gasilci hiteli vkup, češ »Prosvetni dom gori...«

Prosvetni dom, čeprav zidan in z opeko krit, je bil na mah ves v plamenu. Prvi, ki so opazili sumljivi dim iznad strehe, pripovedujejo, da se je najprej narahlo zakadilo, nato pa je švignil plamen skozi streho in je začelo gorjeti z vso silo. Ogenj je izbruhnil na vzhodni strani, kjer je oder, nakar se je razširil čez vso stavbo. Opeka in tramovje je pokalo, da je bilo groza. Ker je nad odrom lesen strop in je bilo vse suho, je gorelo kakor smola. Od stavbe je ostalo zato le golo zdrovje. Zogrela je vsa kuliserija, ves gledališki inventar in kar je najhujše, lepa in bogata, vedle lepih tisočakov vredna knjižnica. Še nedavno so nabavili za okroglo 1000 din novih knjigovih knjig. V poslojpu je bila tudi posojilnica, katere inventar pa se je posrečilo rešiti. Prav tako je ostala nedotaknjena blagajna.

Ogenj je nastal kakor domneva, zaradi kratkega stika, ker ta dan v domu peči niso bile zakurjene. Na pomoč so takoj pritekli ljudje in gasilci, ki pa so imeli zaradi mraza, zamrznjenih cevi in pomankanja vode zelo oteženo delo. Škoda je precejšnja in je le delno krita z zavarovalnino.

Iz Kamnika

— Tako se ne postopa! Prostovoljna gasilska četa v Kamniku ima v prostorih svojega gasilskega doma nameščen zvočni kino, postavljen z namenom, da bi četi gnetno pripomogel do potrebnega razmaha. Predstave predvajajo v soboto, nedeljo in ponedeljek zvečer ob 20. Nemalo pa so bili že itak redki obiskovalci presenečeni, ko jim je pretekli ponedeljek zvečer pred poslojpm kina sporočil sluga, da ne bo predstave, ker je občina odklopila električni tok. Gre namreč za naslednje: Ko je prišel občinski uslužbenec kakor vsak mesec kontrolirati števec, je opazil, da se vrtil nazaj. To v Kamniku doleži ni bil prvi primer, lahko bi jih navedli več. Imamo maledga tehnika, ki prav lahko napravi kak

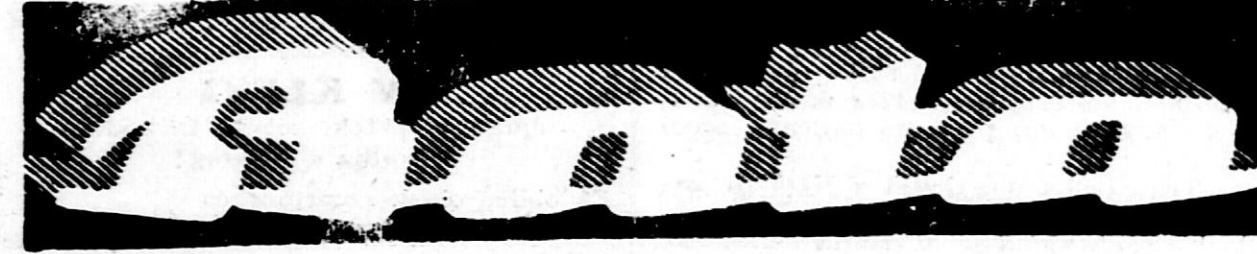
KADAR PLEŠETE VAS VSI OGLEDUJEJO. PAZITE NA ČEVLJE!

Elegantni in fini izrezani čevlji iz atlasa, za ples in večerne zabave. Lahko jih dobite v vsaki barvi.

6805-66106
Odpri lakasti čevljički z visokimi petami in lahkim podplati. Pristojajo k vsaki toaleti.

napačen spoj. To se je v vseh primerih upoštevalo in so brez vsega drugega spravili števec v red. Ni se pa isto zgodilo gasilski četi. Tu so odklopili tok, med občinstvo pa razširili govorico o dvomljivih manipulacijah. Gasilska četa plačuje občini popolnoma v redu, kar ji gre, in želimo, da bi tudi občina četi dala vedno, kar ji gre, in postopala z njo tako, kakor ena izmed najstarejših v srezu zasluži. V ostalem pa dobro vemo, kaj prav za prav za vsem tiči. Bliza se občini zbor gasilske čete. Ker se jim čete doslej še ni posrečilo dobiti v svoje roke, je treba sedaj uporabiti vsa sredstva, ki so jim na razpolago, ne glede na to, kakšna so. Zanje ni to važno glavno je, da dosežejo svoj namen. Gospodje, brez vseh podlih sredstev boste dosegli namen, kajti proti zlobi boriti se je res težko, rečemo pa samo tole: tolikega razmaha ne boste dosegli nikdar, kakor ga je gas. četa pod predsedstvom tov. Cerarja dosegla prav zadnja leta.

— Leta 1939 je bilo v Kamniku rojstev 86 in sicer 76 doma, 10 v belnici. Nezakonskih je bilo 8. Statistika nam torej kaže, da število rojstev v Kamniku pada. — Porok je bilo 45, v Kamniku 34, drugod pa 11. Med poročenimi je bila pretežno večina delavskega in obrtniškega stanu. Umrlo jih je 54, moških 28, žensk 26; pet pa so jih pripeljali še od drugod, tako da smo imeli vseh pogrebov 59.

Mickey Rooney „ŠESTNAJSTLETNI“ in „KRIK DZUNGLE“

Danes ob 20. in 21.30, na Svečnico ob 14.30 16., 17.30, 19., 20.30 in 22. uri
KINO MOSTE

Iz Radeč

— Iz meša ubogih ptičkov si delajo pečenke. V radeškem šolskem okolišču je nekaj ljudi, ki nimajo nobene srčne kulture. Najbolj žalostno je, da svoje otroke navajajo h kaznivim dejanjem in barbarstvu, ki je mogoče samo v neciviliziranih državah. Kljub lepim nasvetom učiteljskega sveta se dogajalo na premožnem posestvu na Vrhovem, da so šoloobvezni otroci lovili pri gospodarstvom poslojpu na desko in mrežo od mraza in lakote premreli ptičke, k čemer so jih navajali njihovi starši. Ptički, največ struane in hščke, so nato usmrtili in jih oskubili, mati pa je iz mesa napravila golaš ali ptičjo pečenko. S silnim poslom se peča še neki brezposelni mesaraki pomočnik in nekdo drugi, ki lovi šoje in drugo. Zadeva se zdi na prvi hip neverjetna, češ, kako bi mogel premožni posestnik hraniti svojo družino s mesom ubogih ptičkov, vendar pa je resnica, ker je bila prijavitelja pri takajšnjem šolskem upraviteljsstvu in potrjena po tipovih prizadetih otrok. Z navedo se bodo počela še oblastva. Prikakovati je, da bodo brezčasni ljudje kaznovani z vso strogo.

— Plešni venček gasilcev. Na Svečnico zvečer bo v prostorih hotela »Jadrancev« plešni venček naših gasilcev

Iz Zagorja

Kdo je izgubil denar? Na železniški postaji v Zagorju je 25. jan. popoldne poštena ženska našla denarnico z večjo vsoto denarja, ki jo je oddala na orožniški postaji, kjer se lahko dvigne.

V polletjskem dnevniku zaradi vlomov zasledovanega Kranjca Florjana, zaposlenega pri Dukiču, je prišla naša orožniška patrulja in ga oddala v zapore v Radečah. Nov vhod poleg Aleksandrovega rova v Toplicah so začeli graditi te dni. Postavili so že trden lesen most preko Medije nasproti stare šole. V prvi etapi bodo zgradili zgolj kakih 600 m horizontalnega rova spropredno z omenjenim rovom, pozneje pa bodo zgradili potrebne navpične jaške za pridobivanje premoga iz drugih predelov tega odseka.

Šestanek staršev šolske dece, kjer jih je tajnik uniže za zaščito dece informiral o potrebnih ukrepih za primer, če bi nastopila potreba evakuacije, je bil polnoštevilni obiskani ter je zbudil mnogo zanimanja. Večina prisotnih je namen teh ukrepov popolnoma pravilno razumela. Vedno se seveda dobe tudi taki, ki morajo že po svoji naravi nasprotovati ali pa taki, ki morajo pristavljati dokaj neumestne pripombe, a kakršnimi se zgolj smešijo. Nemara bodo ti nergači med tistimi, ki bodo prvi kritizirali, zakaj se niso pravocelno ukrenili potrebni ukrepi, ali pa bodo izgubili svojo sedaj tako modro in pogumno glavo. Vse priznanje pa veliki večini preudarnih staršev.

Fomanjkanje petroleja čutijo posebno prebivalci hribskih vasi naše soseščine. Penekod ne dobe niti kaplje petroleja, če pa se jih le kdo umili, morajo plačati višjo, včasih naravnost verižniško ceno. Te dni se hribci primorali s steklenicami v našo dolino in moledovali okrog naših trgovcev, pa tudi niso imeli bogve prida uspeha. Kaže, da je nastala prava suša...

Obrtniki naše doline spoštujejo tradicijo, zato bodo tudi letos priradili plesno zabavo in veselicu v petek v Sokolskem domu, kjer bosta najbrž zabavala s svojimi posrednimi vložki tudi popularna Jožek in Ješek, ki jih boste lahko to pot obduovali prav iz bližine in se vrtili ob zvokih domačega orkestra pod vodstvom g. Ludvika Mla-karja.

Rudarski zabavni večer v ljubljanskem radiu pripravljajo naši Zagorjani. Sodelovalci bodo nekateri znani dolinci ter odlični stare, napol pozabljene šale in dogodivščine, pozabili pa ne bodo tudi posebenškov dvtovp komaj preteklih časov. Oddaja bo v soboto 10. februarja ob pol 21. do 22. na kar opozarjamo tudi revirске sosedo.

»V belem carstvu« VELIKA MASKARADA SOKOLA VIC

na pustne sobote 2. II. ob 20. uri

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠIŠKI — Telefon 41-79
Filmska drama po slavnom romanu J. Spielmann
Zrtev spovedne molčečnosti
(Zupnik iz San Viktoara)
Predstave: jutri na Svečnico ob 3., 5., 7. in 9. uri, v soboto predstava odpade zaradi maskarade Sokola, v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri ter v ponedeljek ob 9. uri.
Prihodnji spored:
Krik ulice

DNEVNE VESTI

Vse naše izvenljudske potrebe, ki nam dolgujemo naravno na tri ali več mesecev, smo te dni obvestili, koliko znaša njihov obseg. Vsega takšnih dolžnosti na uporabo dostavljajo naš list samo do 5. februarja, tedaj pa bo ukinita dostava vsem, ki dotlej ne bodo svojega dolga poravnali. Ponovno prosimo vse naše naročnike, da nam naravno plačujejo redno vsak mesec in nam z neločnim plačevanjem ne povzročajo nepotrebnih stroškov.

pooblaščen stroški. Četni zastopnik današkega veleposlaništva na banovino hrvaško in dravsko banovino je Josip Kukanec, Zagreb, ulica 9.

tem reku je vlagati tudi planinske pripombe k predložitvi. — Mestno poglavarstvo razglasi: Po delobitki št. 23. zakona o ustanovitvi ter št. 37. predljudstva k temu zakonu so vse uprave ustanovne dolžne predložiti ustanovni oblike, banški upravi, očitno, če se poslovanje ustanove nastane za več banovin, ali na vsaj krajševno, ministrstvu za poslovno, skupno s obratnim letno poročilo o svojem delu najkasneje do 31. marca t. l.

stroji vred upopati. Glasenčnik ima zaradi požara nad 30.000 din škoda. — Če se včasno star pošilj. 62letni poselnik Anton S. iz okolice Maribora j prišel po opravih v mesto. V neki gostilni na Korodski cesti se je seznanil z gostico s katero je prebil noč. Ko se je spustila spusti, ni bilo več do določke, pa tudi ni denarcev, v kateri je bilo okoli 500 dir gotovine. Anton S. je zaskočno prijavil po listji, ki poizveduje za tatinsko deliko.

soč 546.25 din, nadalje prispevek mestne občine iz nabavi modernih alarmnih naprav v znesku 39.375 din. Prevzeli so vrtili 45.223.75 din. Med izdatki pa je zlasti 45.223.75 din za nabavo novih alarmnih naprav, 47.817.50 din za razne gasilske potrebnosti, 44.614.50 din za nabavo benzinov in oja, 46.874.25 din pa za nabavo vse iste svoje požarovalne člane, ki so sodelovali pri več kakor 50 požarih, z letnimi priznanjimi diplomami. G. Janžek pa je prejel poleg diplome še zlat prstan.

Zares veliko je slovekoljubno delo, ki ga leto za leto vrši našo gasilstvo, njemu ob strani pa požarovalni reševalci. Občni odbor je dal toplo priznanje vsem, ki so v pretekli poslovi dobri sodelovali z nesebičnostjo in požarovalnostjo. Občni zbor je z odobravanjem sprejel predlagano razrešitev, kakor so bile volitve, pri katerih je bil izvoljen po večini sedanji odbor s predsednikom g. B. Pogačnikom na čelu. Pri izbiri postojnih so se obravnale razne zadeve, ki segajo v bodoči razvoj mariborskega gasilstva in reševalstva, ki je v današnjih težkih časih postavljeno pred posebno težko nalogo.

SUKOL

Zimski zlet sokolskih smučarjev bo zrušil v soboto 3. in nedeljo 4. februarja na Pohorju Sokole-smučarje iz vse mariborske okolice župe. Za tekme v zimskem teku in tekme v smuku z ličk je prijavljenih 140 tekmovalcev in tekmovalk. Snehne razmere so idealne, preskrbljeno je za celotno prenočitveno in hrano. Tekmovalci, ki tekmujejo samo v smuku in ki prdejo že v soboto naj gredo po možnosti naravnost v Rusko koč, ostali se zberajo v Sokolskem planinskem domu, kjer se bodo razdelila prenočitvena za Sokolski planinski dom in Rusko koč. Ob 7.30 bo zbor vseh Sokolov smučarjev pred Sokolskim planinskim domom, kjer se prične ob 8. uri tekma v zimskem teku. Ob pol 14. nastopijo tekmovalci v smuku pri Ruski koči, po končanih tekmah pa se sestanejo vsi udeleženci na priatejskem večeru v Sokolskem domu v Rusah, kjer bodo razglašeni rezultati. Sokolski smučarji, sokolska zveza in discipli na vas kliče na zbor v krasni zimski prirodi, ocvrtoite se vsi! Zdravilo!

SPORT

Slokalne tekme za prvenstvo Maribora, razpisuje mariborska zrimoskopska podzveza. Tekmovanje bo 4. febr. na podzemni skakalnici v Betnavi pri Mariboru. Skakalnica dovoljuje šoke do 40 m. Tekma se bo pričela ob 14. Pravič do tekmovalca imajo vsi verifikirani tekmovalci Jugoslovenske zimske športne zveze. Prijavljeno je petdeset tekmovalcev. Tekmovanje najkasneje do 3. februarja opoldne na novo, mariborska zrimoskopska podzveza, Maribor, Prešernova ulica 30-a. Naknadne prijave so podvržene prijavnini 100 din ter se sprejemajo do izključno 1 ure pred startom. Zdravniški pregled in zvezo številk bo 4. februarja ob 10. dopoldne v Aljaževi sobi hotela Orel. Tekmovanje bo po pravilih in pravilih iz ZJSS. Objava rezultatov in razdelitev daril ob 20. v veliki dvorani hotela Orel v Mariboru. Po razdelitvi družinski večer pri pogrebnih mizah.

Izpred sodišča

Nad lastno čerko se je spoznal 56letni vinčar Josip A. v Črešnjevcu. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča ga je zaradi tega v tajni razpravi obsodil na 3 mesecev strogega zapora ter na izgubo častnih državljanških pravic za dobo 3 let. — Na 8 mesecev strogega zapora in na izgubo častnih državljanških pravic za dobo 3 let je bil v tajni razpravi obsodjen tudi 36letni kovač Franc Schreiner iz Nove vasi pri Mariboru, ker je lani v juliju zlorabil svojo 16letno stuljkinjo.

Iz Slovenjgradca

Naša severna meja in narodnoobrambno delo, v nedeljo je prireditelja podružnica CMD v Slovenjgradcu svojo prvo predavanje ter s njim dosegel lep uspeh. Predavanje je otvoril predsednik podružnice CMD g. Milos Grmovšek pozdravil nad 100 navzočih v prvi vrsti pa predavatelja g. Ostanka iz Ljubljane Not narodnoobrambnega delovca. Predavatelj g. Ostaneček je v svojem predavanju podal silno narodnoobrambni delo na naši severni meji. Poudarjal je, da prav mi Slovenci premalo skrbimo za obrambno delo in narodnoobrambno delo in ljubitelji do rodne grude, do lepega materinskega jezika. Na koncu svojega predavanja je pozval vse navzoče, ki vstopijo v podružnico CMD, da postopijo delo na naši severni meji.

Novi mestni proračun 62 in pol milijona din

Novi proračun vsebuje važne postavke tudi glede zaklonišč, pasivne obrambe, zaštite otrok, rezerve živil in priprav za novo mestno tržnico

Maribor, 31. januarja. Novi mariborski mestni proračun za l. 1940-41 je izgotovljen. Izkazuje skupno 62.630.620 din izdatkov napram 62.280.440 din v lanskem proračunu. Novi proračun za 1940-41 je torej za 352.180 din večji kakor lanski. K temu je treba še prišteti postavke regulacijskega sklada z zneskom 1.820.000 din dohodkov in prav toliko izdatkov.

Mariborski gasilci rošili za 9,493.000 din

69. občni zbor mariborske gasilske čete — Mariborski gasilci so tudi lani ingopelnili svoj sodobni gasilski inventar — 52.000 din za nove alarmne naprave

Maribor, 31. januarja. Naša mariborska gasilska četa slovi po svoji strukturni, tehnični usposobljenosti ter sodobni gasilski tehniki opremljenosti. Varnostna skupščina mariborske gasilske čete postaja silno požarovalnega delovanja v prid bližjemu. Tudi obojnica 69. redna skupščina prostovoljne gasilske čete za Maribor mesto ne je o tem prepričala.

restavracija »Sloak«

vhod in Franklinske ulice V EKSPRESU vhod iz Prešernove ulice dobite poleg izborne prijave okusno pripravljene prigizke. Vsak dan sveže torte, krofi itd. iz domače kuhinje.

V KLETI

danes, v petek, soboto in nedeljo godba s plesom! Za obilen obisk se pripravite KRŠI — restavracija

restavracija »Sloak«

vhod in Franklinske ulice V EKSPRESU vhod iz Prešernove ulice dobite poleg izborne prijave okusno pripravljene prigizke. Vsak dan sveže torte, krofi itd. iz domače kuhinje.

V KLETI

danes, v petek, soboto in nedeljo godba s plesom! Za obilen obisk se pripravite KRŠI — restavracija

restavracija »Sloak«

vhod in Franklinske ulice V EKSPRESU vhod iz Prešernove ulice dobite poleg izborne prijave okusno pripravljene prigizke. Vsak dan sveže torte, krofi itd. iz domače kuhinje.

restavracija »Sloak«

vhod in Franklinske ulice V EKSPRESU vhod iz Prešernove ulice dobite poleg izborne prijave okusno pripravljene prigizke. Vsak dan sveže torte, krofi itd. iz domače kuhinje.

restavracija »Sloak«

vhod in Franklinske ulice V EKSPRESU vhod iz Prešernove ulice dobite poleg izborne prijave okusno pripravljene prigizke. Vsak dan sveže torte, krofi itd. iz domače kuhinje.

V KLETI

danes, v petek, soboto in nedeljo godba s plesom! Za obilen obisk se pripravite KRŠI — restavracija

restavracija »Sloak«

vhod in Franklinske ulice V EKSPRESU vhod iz Prešernove ulice dobite poleg izborne prijave okusno pripravljene prigizke. Vsak dan sveže torte, krofi itd. iz domače kuhinje.

V KLETI

danes, v petek, soboto in nedeljo godba s plesom! Za obilen obisk se pripravite KRŠI — restavracija

restavracija »Sloak«

vhod in Franklinske ulice V EKSPRESU vhod iz Prešernove ulice dobite poleg izborne prijave okusno pripravljene prigizke. Vsak dan sveže torte, krofi itd. iz domače kuhinje.